

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Nová Kaledonie a její úsilí o zisk nezávislosti

Hedvika Tučková

Plzeň 2015

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Studijní program Mezinárodní teritoriální studia

Studijní obor Mezinárodní vztahy – britská a americká studia

Bakalářská práce

Nová Kaledonie a její úsilí o zisk nezávislosti

Hedvika Tučková

Vedoucí práce:

PhDr. Linda Piknerová, Ph.D.

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2015

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2015

.....

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala vedoucí mé práce PhDr. Lindě Piknerové, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady, ochotu, trpělivost a čas, který mi věnovala.

SEZNAM ZKRATEK

ACP	Skupina afrických, karibských a tichomořských států (African, Caribbean, and Pacific Group of States)
ADCK	Úřad pro rozvoj kanacké kultury (Agence de développement de la culture kanak)
AE	Budoucnost společně (Avenir Ensemble)
APEC	Asijsko-Pacifická ekonomická spolupráce (Asia-Pacific Economic Cooperation)
AUSTLII	Australský institut právních informací (Australasian Legal Information Institute)
BBC	Britská vysílací korporace (British Broadcasting Corporation)
CE	Kaledonie společně (Calédonie Ensemble)
CIA	Ústřední zpravodajská služba (Central intelligence Agency)
COM	zámořské společenství (collectivité d'outre-mer)
CVRD	Společnost údolí řeky Doce (Companhia Vale do Rio Doce)
D.O.M.	zámořský departement (département d'outre-mer)
DOM-ROM	departement a region v zámoří (département et région d'outre-mer)
DROM	departement a region v zámoří (département et région d'outre-mer)
EEZ	výlučná ekonomická zóna (exklusive economic zone)
EPN	Dohoda Severní provincie (Entente Provinciale Nord)
EU	Evropská unie
FI	Separatistická fronta (Fronte indépendantiste)

FIFA	Mezinárodní fotbalová federace (Fédération Internationale de Football Association)
FLNKS	Kanacká a socialistická národně osvobozenecá fronta (Front de libération nationale kanake et socialiste)
FPU	Fronta pro jednotu (Front pour l'Unité)
FSMIS	Informační služba Federativních států Mikronésie (Federated States of Micronesia Information Services)
FULK	Sjednocená fronta kanackého osvobození (Le front uni de libération kanak)
ISEE	Institut statistiky a ekonomických studií Nové Kaledonie (Institut de la statistique et des études économiques Nouvelle-Calédonie)
NATO	Severoatlantická aliance (North Atlantic Treaty Organisation)
OCO	Celní organizace Oceánie (Oceania Customs Organization)
OEC	Observatoř ekonomické komplexnosti (Observatory of Economic Complexity)
OPT	Poštovní a telekomunikační úřad (Office des postes et télécommunications)
OSN	Organizace spojených národů
PALIKA	Strana kanackého osvobození (Le parti de libération kanak)
POM	zámořská země (pays d'outre-mer)
PT	Strana práce (Parti Travailleiste)
RESCCUE	Obnovení ekosystému proti nepříznivým efektům změny klimatu (Restoration of Ecosystem Services against Climate Change Unfavorable Effects)

RPCR	Svaz za Kaledonii v Republice (Rassemblement pour la Calédonie dans la République)
RUMP	Shromáždění-Unie pro lidové hnutí (Rassemblement-Union pour un Mouvement Populaire)
SMSP	Těžební společnost jižního Pacifiku (Société minière du Sud Pacifique)
SPC	Sekretariát Pacifické komunity (Secretariat of the Pacific Community)
T.O.M.	zámořské území (territoire d'outre-mer)
UC	Kaledonská unie (L'Union calédonienne)
UCF	Unie pro Kaledonii ve Francii (Union pour la Calédonie dans la France)
UNESCO	Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
USA	Spojené státy americké (United States of America)
WHO	Světová zdravotnická organizace (World Health Organization)
WTO	Světová obchodní organizace (World Trade Organization)

OBSAH

1 ÚVOD	10
2 TEORETICKÝ ÚVOD.....	13
2.1 Moderní stát a znaky státu	13
2.2 Francouzské kolonie v oblasti Pacifiku	15
2.3 Současné uspořádání zámořské Francie	17
3 DĚJINY NOVÉ KALEDONIE V 18.–20. STOLETÍ.....	19
3.1 Objevení Nové Kaledonie a francouzské osídlení.....	19
3.2 Správa kolonie Nové Kaledonie	20
3.3 Postavení Nové Kaledonie v rámci francouzského koloniálního impéria..	21
3.3.1 Trestanecká kolonie.....	22
3.3.2 Těžba niklu a dalších kovů.....	23
3.3.3 Nová Kaledonie během světových válek	23
3.4 Obchodní vztahy Nové Kaledonie a její participace v mezinárodních organizacích	24
3.5 Vztahy obyvatel Nové Kaledonie a francouzské správy	27
3.5.1 Kanakové a jejich vztah k francouzské správě.....	27
3.5.2 Caldoches a jejich vztah k francouzské správě	29
3.6 Společenské a politické proměny 40.–70. let	30
3.7 Společenské napětí v 80. letech	31
3.7.1 Politické strany	31
3.7.2 Vyvrcholení společenského napětí.....	33
3.8 Otázka sebeurčení.....	34
3.8.1 Odklad otázky sebeurčení a větší autonomie Nové Kaledonie.....	35
4. FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ VÝSLEDEK REFERENDA.....	38

4.1 Vnitřní faktory	38
4.1.1 Struktura obyvatelstva	38
4.1.2 Členství v mezinárodních organizacích	40
4.1.3 Ekonomické faktory	43
4.2 Vnější faktory	45
4.2.1 Postoj Francie k otázce nezávislosti Nové Kaledonie.....	45
4.2.2 Nezávislá Nová Kaledonie jako možná inspirace pro další území	48
4.3 Co by nezávislost přinesla Nové Kaledonii.....	50
5 VOLBY DO KONGRESU 2014.....	52
5.1 Politická uskupení.....	53
5.2 Předvolební kampaň a výsledky voleb	54
5.2.1 Výsledky voleb.....	55
5.3 Činnost vlády	57
5.3.1 Vládní krize a její důsledky.....	58
5.3.2 Vyhlášení referenda.....	60
6 ZÁVĚR.....	62
7 SEZNAM PRAMENŮ A LITERATURY	65
8 RESUMÉ.....	79

1 ÚVOD

Nová Kaledonie, která se rozkládá na souostroví nacházejícím se v Melanésii, je součástí zámořské Francie, přičemž se jedná o územněsprávní celek sui generis (Ministère des Outre-Mer 2015). Tato bakalářská práce se zaměřuje na úsilí Nové Kaledonie o zisk nezávislosti, přičemž práce se věnuje tomu, jak se snahy o nezávislost vyvíjely v čase, ale i současné situaci a soudobému statusu území. Toto téma jsem si vybrala proto, že se jedná o problematiku aktuální a je zajímavé sledovat, jakým způsobem v soudobém světě vyhláší různá území nezávislost. Navíc samotné uspořádání zámořské Francie je unikátní.

Cílem bakalářské práce je objasnit soudobé postavení Nové Kaledonie na mezinárodní scéně. V práci zkoumám, jak by se toto postavení změnilo po vyhlášení nezávislosti, konkrétně se zaměřuji na to, do jakých mezinárodních organizací by Nová Kaledonie vstoupila a jak by se změnila její pozice na mezinárodní scéně. Organizace jsem rozdělila do dvou, respektive tří skupin. První skupinou jsou mezinárodní organizace zaměřené na spolupráci v politické či bezpečnostní oblasti. Druhou skupinou jsou organizace zabývající se spoluprací ekonomickou. Třetí oblast se týká výzkumu kulturní spolupráce, zda by byla posílena kooperace s nějakou konkrétní zemí či skupinou zemí.

Stat' bakalářské práce je rozdělena do čtyř kapitol. První kapitola slouží k vymezení některých základních pojmů souvisejících s problematikou státu a obecnému představení problematiky francouzského koloniálního panství a kolonizace Melanésie. Nejprve tedy vymezuji základní pojmy, jako je stát a uvádím některé jeho základní znaky, stejně tak vymezuji i pojem nezávislost, tedy kdy můžeme o státu prohlásit, že je nezávislý. Tyto pojmy definuji z toho důvodu, že pokud Nová Kaledonie splňuje tyto objektivní znaky, pak by po vyhlášení nezávislosti mohla být chápána jako nezávislý stát. Následně se věnuji vymezení francouzských kolonií v oblasti Pacifiku a stručně uvádím, jak a kdy získaly tyto kolonie nezávislost. Pro úplnost také zmiňuji další mocnosti, které

měly kolonie v Melanésii a zda a kdy tyto kolonie získaly nezávislost. V závěru kapitoly představuji, jakou podobu má současné uspořádání zámořské Francie.

Ve druhé kapitole se věnuji historii Nové Kaledonie od 18. století, kdy byla kolonizována Francií, až do konce 20. století. V první části se zaměřuji na správu Nové Kaledonie a její postavení v rámci zámořské Francie. Dále sleduji, do jakých mezinárodních organizací Nová Kaledonie vstoupila a s kým udržuje obchodní vztahy. Ve druhé části této kapitoly se soustředím na dění druhé poloviny 20. století, které se vyznačovalo velkým společenským napětím a snahou kanacké populace získat nezávislost. Analyzuji vztah obyvatel Nové Kaledonie s Francií, ale zabývám se i referendem z roku 1987 a následným únosem rukojmí přívrženci nezávislosti. Taktéž zmiňuji Dohodu z Matignonu z roku 1988, jež vedla k uklidnění situace ve společnosti, a Dohodu z Nouméa sepsanou roku 1998, která garantuje přenos některých pravomocí z francouzské na novokaledonskou vládu (Leclerc 2013b). Na závěr kapitoly shrnuji hlavní důvody a příčiny toho, proč dodnes není Nová Kaledonie nezávislým státem.

Ve třetí kapitole se věnuji těm faktorům, které by mohly nějakým způsobem ovlivnit výsledek referenda o nezávislosti země. Tyto faktory jsou rozděleny na vnitřní – sem jsou zařazeny otázky struktury obyvatelstva Nové Kaledonie či jaké změny by nezávislost způsobila, a na vnější – tedy jaký je postoj Francie k případné nezávislosti Nové Kaledonie či zda by tento akt mohl být inspirací pro jiné francouzské území v regionu Oceánie. Na závěr kapitoly uvádím, co by nezávislost přinesla Nové Kaledonii.

Ve čtvrté kapitole se soustředím na volby do novokaledonského zákonodárného tělesa, které se konaly v roce 2014. Nejprve objasňuji, jakou roli má Kongres v rámci procesu sebeurčení. Dále zkoumám, zda byla nezávislost důležitým tématem v rámci předvolební kampaně. Taktéž analyzuji výsledky voleb a dosavadní činnost vlády s ohledem na současnou vládní krizi. Na závěr kapitoly shrnuji, jaká je současná situace s ohledem na referendum a zda by mohla v procesu rozhodování voličů sehrát nějakou roli současná vládní krize.

V závěru bakalářské práce objasňuji soudobé postavení Nové Kaledonie na mezinárodní scéně. Uvádím hlavní důvody toho, proč není Nová Kaledonie doposud nezávislá, a shrnuji, zda a jak by se změnilo postavení Nové Kaledonie na mezinárodní scéně. Na závěr práce nabízím nástin možného vývoje do budoucna.

Česky psaná literatura se tématu Nové Kaledonie věnuje zcela minimálně a pouze okrajově, takže při psaní této bakalářské práce bylo nutností využívat anglicky a francouzsky psané texty. Při psaní kapitol, které se zabývají historií Nové Kaledonie, jsem vycházela ponejvíce z odborných knih a z internetových článků. Při psaní kapitol, v nichž se věnuji současné politické či ekonomické situaci, jsem kromě odborných článků také hojně využívala zpravodajských internetových stránek, přičemž jsem informace čerpala jak z webových stránek médií Nové Kaledonie, tak i médií francouzských či médií, která nejsou nijak navázána na Novou Kaledonii ani na Francii.

2 TEORETICKÝ ÚVOD

2.1 Moderní stát a znaky státu

Symbolickým rokem, který je označován za počátek vývoje a šíření moderního státu, je rok 1648, kdy byl podepsán vestfálský mír ukončující třicetiletou válku (Grinin 2014: 422). A právě moderní stát se postupem času „stal nejefektivnější formou politické organizace“ (Waisová 2007a: 10). Definici moderního státu vytvořil (mimo jiné) sociolog Max Weber. Jeho definice se opírá o důležitý specifický prostředek, jenž je modernímu státu vlastní, a sice fyzické násilí (Weber 1998: 246–247). Weber označuje moderní stát jako lidskou pospolitost, „která si na určitém území [...] nárokuje *monopol legitimní fyzické moci*“ (Weber 1998: 247; kurzíva v originále).

Znaků, které jsou moderním státům přičítány, je celá řada, my se nyní zaměříme pouze na ty základní, na nichž se shodne většina autorů. Prvním znakem státu je teritorialita, což znamená, že se stát rozkládá na nějakém geograficky ohraničeném území, přičemž na toto území se vztahuje suverénní moc daného státu (McLean – McMillan 2009: 508; Žaloudek 1999: 435; Waisová 2007b: 24). Ovšem může nastat i taková situace, kdy není jasný přesný rozsah území (hovoříme například o situaci, kdy mezi sebou vede několik států hraniční spor) (Waisová 2007b: 28; Klíma 2011: 76). Součástí státního území je kromě povrchu země i prostor pod zemským povrchem a také vzdušný prostor (Klíma 2011: 76–77).

Další nezbytnou podmínkou, abychom mohli hovořit o státu, je, aby na daném území žilo nějaké obyvatelstvo (McLean – McMillan 2009: 508; Žaloudek 1999: 435;). To zde musí žít usedle, tedy ne kočovným způsobem života. Zároveň by neměl chybět ani přirozený charakter obyvatelstva, kdy by tato společnost měla sdílet určité společné rysy, nejčastěji vytvořené historicky (například náboženství či jazyk). Obyvatelstvo by dále mělo mít trvalý charakter, jenž je vyjádřen

udělením státního občanství. Ještě dodejme, že součástí státu mohou být i oblasti, které nejsou obydleny, například ostrov (Klíma 2011: 78–81).

Zároveň je třeba, aby byl ve společnosti vytvořen určitý právní řád, který stanoví pravidla fungování společnosti. Stejně tak je ale nutné, aby tento řád byl uplatňován a prosazován, je tedy nezbytné, aby existovaly sankce za porušení tohoto řádu. Stát tak vytvoří také soubor institucí, které jsou povolány k tomu využívat prostředky násilí, přičemž právě stát je jediným zdrojem práva na fyzickou moc. Toto násilí je využíváno právě za cílem udržení společenského řádu, zároveň musí být používáno v mezích zákona a v rámci takového uspořádání, které je legitimní. Kdyby na daném území neexistovaly instituce mající monopol na užití legitimní fyzické moci, nastal by zde stav anarchie. To znamená, že by na daném území nebyla žádná obecně uznávaná autorita, která by mohla vynucovat dodržování práva (McLean – McMillan 2009: 16, 508; Miller 2000: 332; Klíma 1999: 82).

Za jeden ze základních znaků státu můžeme označit i suverenitu (Neubauer 2006: 83). Ta má dva rozměry, hovoříme o suverenitě vnitřní a vnější. Vnitřní suverenita označuje stav, kdy má stát monopol na utváření vlády na svém území, což znamená, že si stát sám spravuje své vnitřní záležitosti a vládne na svém území bez zásahu nějaké vnější autority. Vnější suverenita pak popisuje stav, kdy je nějaký stát jako stát uznáván dalšími státy (Hall 2000: 841; Caporaso 2000: 1). Pak má stát „plnou způsobilost k právním úkonům v oblasti mezinárodní“ (Žaloudek 1999: 452). Za symbol uznání nějaké entity za stát se nejčastěji bere vstup takového subjektu do Organizace spojených národů. Toto tvrzení vychází z článku 4 Charty OSN, podle nějž se členem organizace mohou stát pouze státy, a to rozhodnutím Valného shromáždění na doporučení Rady bezpečnosti (OSN 1945). Ve Valném shromáždění jsou zastoupeny všechny členské státy organizace, proto můžeme říci, že pokud Valné shromáždění přijme nějakou entitu za člena Organizace spojených národů, pak tímto aktem členské státy uznávají danou entitu za stát.

Svrchovaný stát je politicky i právně nezávislý na vnějších silách (Falk 2000: 863). Obecně tedy můžeme říci, že abychom nějaký stát mohli označit za nezávislý, je nezbytné, aby takový stát měl suverenitu.

2.2 Francouzské kolonie v oblasti Pacifiku

Do oblasti Oceánie Francouzi během 18. století nepodnikali zámořské plavby nijak hojně. Nejvýznamnější plavbou z této doby je cesta mořeplavce Louise-Antoine de Bougainvillea, který byl v roce 1766 vyslán, aby prozkoumal jižní ostrovy v Pacifiku, Moluky (jakožto zdroj koření) a pokusil se najít ostrov blízko břehům Číny, který by mohl sloužit jako sklad pro zboží. Při své cestě se Bougainville také zastavil na Tahiti či na Vanuatu (Meyer 1991: 219–220; Leclerc 2013c). Naopak Britové do oblasti Oceánie vysílali mořeplavců více, a právě britští námořníci prozkoumali většinu tamních ostrovů. Pro úplnost jmenujme alespoň nejznámější mořeplavce jako byli James Cook, Samuel Wallis, nebo Sir Philip Carteret (Meyer 1991: 219, 232).

I přes nízký počet objevných francouzských plaveb si pro sebe Francie zabrala poměrně velkou část Oceánie, byť nejvíce ostrovů připadlo právě Britům. V oblasti Melanésie se francouzské aktivity soustředily na souostroví Nové Hebridy (dnešní Vanuatu), kde od poloviny 19. století působili jak francouzští (katoličtí), tak britští (protestantští) misionáři. Roku 1878 jak Velká Británie, tak Francie uznaly neutralitu souostroví a od roku 1906 byly Nové Hebridy spravovány jako kondominium oběma zeměmi. Země vyhlásila nezávislost roku 1980 (Leclerc 2013c; Šanc 2011: 217). Pro úplnost dodejme, že v Melanésii se nachází i souostroví Nová Kaledonie, přibližně 1500 kilometrů východně od Austrálie a 1700 kilometrů severně od Nového Zélandu. Hlavním a největším ostrovem souostroví je ostrov Nová Kaledonie neboli Grande Terre, někdy také přezdívaný Kamínek (le Caillou). Souostroví dále tvoří ostrovy Loyauté (Ouvéa, Lifou, Maré), Hunter, Huonské ostrovy či Borovicový ostrov a mnoho dalších neobydlených ostrovů – například Walpole, Chesterfield či Matthew (Leclerc

2013a; Thompson – Adloff 1971: 230–231). O objevení a kolonizaci tohoto území pojednává třetí kapitola této práce.

V oblasti Polynésie se Francouzi usadili na souostroví dnes známé jako Francouzská Polynésie, přičemž prvním Francouzem, který sem doplul, byl Bougainville. Od konce 18. století se zde střetávali francouzští a britští misionáři, rozhodující vliv nakonec získali Francouzi a v roce 1843 byl na Tahiti vyhlášen francouzský protektorát, který se postupně rozšířil na všechny ostrovy, které jsou dnes součástí Francouzské Polynésie (Leclerc 2013e; Meyer 1991: 232). V oblasti Polynésie se Francouzi usadili dále na Wallisových ostrovech, a to roku 1837. O čtyřicet let později bylo i toto území prohlášeno za francouzský protektorát (Leclerc 2013d). Oba celky, jak Francouzská Polynésie, tak souostroví Wallis a Futuna jsou dodnes zámořskými územími Francie (Šanc 2011: 217).

Pro úplnost výčtu ostrovů, které Francouzi v Pacifiku ovládli, je nutné zmínit ještě ostrov Clipperton, který se nenachází v Oceánii, nýbrž v severní části Pacifiku, přibližně 1120 kilometrů jihozápadně od Mexika. Tento ostrov byl Francouzi zabrán roku 1855, později si na něj činily nárok USA a Mexiko. Arbitráž z roku 1931 ale ostrov přiřkla Francii. Na závěr dodejme, že ostrov není obydlený (CIA 2015).

Jak již bylo řečeno, nejvíce ostrovů v Oceánii ovládli Britové a Francouzi. Dominance Britů byla tedy patrná i v Melanésii, kde britskými koloniemi byly Šalamounovy ostrovy, ty získaly nezávislost roku 1978, a Fidži, nezávislé od roku 1970. V Melanésii se nachází také Papua Nová Guinea, která byla, do roku 1975, spravována Austrálií (Šanc 2011: 217). Z tohoto krátkého přehledu je jasné patrné, že všechny země v Melanésii vyhlásily nezávislost v 70. letech 20. století. Nová Kaledonie tak zůstává jediným územím, které tento krok ve 20. století neučinilo.

2.3 Současné uspořádání zámořské Francie

Termínem zámořská Francie (France d'outre-mer) označujeme území, která se nachází mimo pevninskou Francii (krom Korsiky), a která spadají pod francouzskou vládu (byť s různými stupni autonomie). Zámořská území byla až do roku 1946 označována za kolonie. Poválečná reforma přinesla rozlišení mezi Francouzskou unií, kam patřily přidružená území (Togo, Kamerun) a přidružené státy (Maroko, Kambodža, nebo Laos), a mezi Francouzskou republikou, kam spadaly zámořské departementy (département d'outre-mer, D.O.M.) a zámořská území (territoire d'outre-mer, T.O.M.). Zámořské departementy byly čtyři – Guadeloupe, Martinik, Francouzská Guyana a Réunion. Za zámořská území byla považována Francouzská Polynésie, Wallis a Futuna, Nová Kaledonie a Francouzská jižní a antarktická území. Hlavním rozdílem byl fakt, že obyvatelé zámořských departementů podléhali pouze francouzským zákonům, kdežto obyvatelé zámořských území podléhali i místnímu právu. Pro úplnost ještě dodejme, že taktéž existoval status správního regionu ze zákona, který náležel ostrovům Mayotte a Saint-Pierre a Miquelon (Kunc – Dvořáková 2008: 187).

Změnu v rámci dělení a správy zámořské Francie přinesla reforma francouzské ústavy z roku 2003. Ta území, která byla původně označována za D.O.M., jsou nově značena jako DROM nebo DOM-ROM, tedy jako departement a region v zámoří (département et région d'outre-mer). Toto označení se vztahuje na pět území: Guadeloupe, Martinik, Mayotte, Francouzská Guyana a Réunion. Tato území podléhají francouzské legislativě, byť si ji mohou částečně upravit s ohledem na zvláštní charakter a omezení těchto území, což souvisí s jejich odlehlostí od pevninské Francie (Leclerc 2012; Constitution de la République française, odstavec 73).

Po reformě ústavy se označení T.O.M. týká již pouze oblasti Francouzská jižní a antarktická území. Ostatní území, která byla před reformou označována jako T.O.M., jsou nyní značena jako COM neboli zámořské společenství (collectivité

d'outre-mer). Tato území mají určitou míru autonomie, neboť místní autority jsou subjekty oddělené od Francie. Tento status nyní náleží ostrovům Wallis a Futuna, Saint-Pierre a Miquelon, Saint-Barthelémy a Saint-Martin (Leclerc 2012).

Francouzská Polynésie a Nová Kaledonie mají nově status POM neboli zámořské země (pays d'outre-mer). Zatímco Francouzská Polynésie má také status zámořského společenství COM, Nová Kaledonie byla označena za specifické společenství (collectivité spécifique), neboť dle Dohody z Nouméa (o níž pojednává blíže třetí kapitola) se mezi lety 2014 a 2018 má konat referendum, jež rozhodne o případné nezávislosti Nové Kaledonie. Specifické společenství je tedy pouze dočasný status, který by se měl změnit v závislosti na výsledku referenda (Leclerc 2012; Leclerc 2013f).

3 DĚJINY NOVÉ KALEDONIE V 18.–20. STOLETÍ

Souostroví bylo původně osídleno melanéskými etnickými skupinami, které sem přišly z jihovýchodní Asie přibližně před 5000 lety. Potomci těchto skupin obývají Novou Kaledonii dodnes a jsou označováni jako Kanakové (Leclerc 2013b). Historie a sociální organizace těchto původních obyvatel zůstává částečně neprobádaná kvůli nedostatku historických pramenů. V polovině 18. století přišli na Novou Kaledonii také Polynésané z oblasti Wallisových ostrovů (Thompson – Adloff 1971: 233).

3.1 Objevení Nové Kaledonie a francouzské osídlení

Souostroví Nové Kaledonie bylo pro Evropu objeveno britským mořeplavcem Jamesem Cookem. Ten 5. září 1774 objevil ostrov Grande Terre a pojmenoval jej Nová Kaledonie, neboť krajina na ostrově mu připomínala skotskou krajinu a jiný název pro Skotsko byl právě Kaledonie. O několik dní později Cook objevil také Borovicový ostrov. Ostrovy Loyauté byly objeveny později, až v roce 1827 (Leclerc 2013b; Le Haut Commisare de la Republique en Nouvelle Caledonie 2011).

V roce 1840 začali na ostrovech Loyauté působit členové Londýnské misijní společnosti za účelem šíření protestantství mezi domorodci. O tři roky později je následovali i francouzští katoličtí misionáři, takže později se zde (často krvavě) tyto dvě skupiny střetávaly v boji o moc (Leclerc 2013b; Meyer 1991: 442). Toto období prvních kontaktů Evropanů s domorodci ovšem přineslo i prudký pokles domorodé populace v důsledku nemocí, které s sebou misionáři přinesli. Hovoří se o vymření až jedné třetiny domorodé populace (Le Haut Commisare de la Republique en Nouvelle Caledonie 2011; Thompson – Adloff 1971: 238).

Navazování kontaktů s domorodými obyvateli se ne vždy odehrávalo v přátelském duchu. Když se v roce 1850 posádka francouzské válečné lodi l'Alcmène snažila prozkoumat Borovicový ostrov, 12 jejích členů bylo domorodci zabito a následně snědeno. V reakci na tuto událost nařídil

francouzský císař Napoleon III. obsazení celého souostroví. Plněním tohoto rozkazu byl pověřen kontraadmirál Febvrier-Despointes a souostroví bylo oficiálně zabráno Francií 24. září 1853. Hlavním městem této francouzské kolonie se stalo město Port-de-France. To ale bylo roku 1866 přejmenované na Nouméa, neboť jeho název byl často zaměňován za jméno hlavního města Martiniku Fort-de-France (Leclerc 2013b; Meyer 1991: 442).

3.2 Správa kolonie Nové Kaledonie

Od oficiálního zaboru kolonie až do roku 1860 byla Nová Kaledonie administrativně spojená s protektorátem na Tahiti, a to v rámci celku Francouzské državy v Oceánii (Établissements français de l'Océanie). Poté byla kolonie spravována guvernéry, kteří měli velmi rozsáhlé pravomoci. Jejich moc byla tak velká, že mohli de facto vnutit francouzské vládě své rozhodnutí a ta často neměla jinou volbu, než rozhodnutí guvernéra potvrdit. Konkrétním příkladem budiž guvernér Gillain, který v roce 1864 v reakci na neutuchající boje o moc mezi francouzskými a britskými misionáři na ostrovech Loyauté jednostranně prohlásil, že Francie považuje ostrovy Loyauté za závislá území Nové Kaledonie, čímž byla kolonie rozšířena právě o tyto ostrovy (Leclerc 2013b).

V roce 1885 byla vytvořena Nejvyšší rada (Conseil général), jejíž členové byli voleni francouzskými osadníky a Rada reprezentovala jejich zájmy. Rada postupem času získávala stále větší moc a často se objevovaly neshody mezi guvernérem a Nejvyšší radou, hlavně v otázkách rozpočtu země (Thompson – Adloff 1971: passim).

Pro vývoj země bylo důležité období mezi lety 1902 a 1914, kdy měla Nová Kaledonie deset guvernéřů a jejich časté střídání umožnilo Nejvyšší radě nabýt větších pravomocí. Právě Nejvyšší rada se tak zasadila o rozvoj infrastruktury, zlepšení zdravotnictví či školství (Thompson – Adloff 1971: 246–247).

Projevem silného postavení Nejvyšší rady je meziválečné období, kdy se na Nové Kaledonii vystřídal dvanáct guvernérů a až na výjimky jich většina nepůsobil ve funkci guvernéra více než rok. Tento fenomén se označuje jako waltz guvernérů. Za časté střídání guvernérů byla svým způsobem zodpovědná právě Nejvyšší rada, která na guvernéry v rámci prosazování své politiky vyvíjela tak velký tlak, že guvernéři brzy sami rezignovali (Thompson – Adloff 1971: 254).

V říjnu roku 1946 přijala Francie novou ústavu, jež ustanovila Čtvrtou republiku. V rámci této ústavy se také změnilo postavení všech francouzských kolonií, které získaly různé statusy s odlišnými stupni autonomie. Ta území, která se stala zámořskými územími (T.O.M.), si mohla „sama spravovat vlastní zájmy společně se zájmy Republiky“¹ (Conseil Constitutionnel 1946). Je ovšem snadné si domyslet, že ne vždy byly zájmy zámořského území v souladu se zájmy Francie, a tak tato formulace byla v budoucnu zdrojem mnoha problémů (Leclerc 2013f).

Udělení statusu zámořského území (T.O.M.) Nové Kaledonii nijak radikálně nezasáhlo do správy území. To, co se změnilo, byl způsob volby do Nejvyšší rady, jež měla být volena na základě všeobecného volebního práva (v této době ovšem volebním právem nedisponovala celá kanacká populace, ale jen vybrané skupiny). Guvernér zůstal reprezentantem Francie a disponoval výkonnou mocí. Zároveň mohli obyvatelé Nové Kaledonie volit své reprezentanty do Národního shromáždění i Senátu, tedy obou komor francouzského parlamentu (Leclerc 2013f; Thompson – Adloff 1971: 280–281).

3.3 Postavení Nové Kaledonie v rámci francouzského koloniálního impéria

Zpočátku nebyla Nová Kaledonie nijak vyhledávaným cílem francouzských osadníků. Důvodem byla hlavně velká vzdálenost od pevninské Francie a také nepříznivé životní podmínky. Pro zvýšení počtu přistěhovalců bylo roku 1855

---

¹ Originální znění: „Les territoires d'outre-mer sont dotés d'un statut particulier tenant compte de leurs

rozhodnuto, že každý nový osadník dostane vlastní půdu. Za tímto účelem bylo zestátněno velké množství půdy původně náležící domorodcům a byly budovány rezervace, na jejichž území byli domorodci vystěhováni. Dlužno dodat, že rezervace byly často zřizovány v méně úrodných oblastech. I přes příslib vlastní půdy se počet francouzských kolonistů nijak výrazně nezvýšil. Pro ilustraci uvedme počet obyvatel hlavního města Nouméy v roce 1870, kdy ve městě žilo 300 osob, přičemž 100 z nich byli vojáci či námořníci (Leclerc 2013b).

3.3.1 Trestanecká kolonie

Vzhledem k tomu, že Nová Kaledonie nebyla vyhledávaným cílem kolonistů, rozhodl Napoleon III., že se toto souostroví stane trestaneckou kolonií, přičemž první vězni sem byli dopraveni v květnu roku 1864 a je nutné dodat, že životní podmínky ve věznicích byly často žalostné (Meyer 1991: 442; Leclerc 2013b; Le Haut Commisare de la Republique en Nouvelle Caledonie 2011).

Trestanci pracovali na nucených galejích, čímž se podíleli na rozvoji souostroví – stavěli cesty, budovy, vysoušeli močály či pracovali v lesnickém a těžebním průmyslu (Leclerc 2013b; Meyer 1991: 442; Thompson – Adloff 197: 240). Na čas byl sice přísný režim uvolněn, ale to vedlo k výraznému nárůstu kriminality, což nakonec v roce 1885 vedlo odepření možnosti případného návratu trestanců do Francie (Thompson – Adloff 1971: 240–241).

Vzhledem k tomu, že se trestanecká kolonie nacházela na druhém konci světa, stala se příhodným místem pro věznění různých politických odpůrců tehdejších francouzských režimů. Příkladem takového počínání budiž rok 1871, kdy bylo na Novou Kaledonii odvezeno 4300 politických sympatizantů francouzské Komuny. V témže roce bylo taktéž potlačeno povstání v Alžírsku, takže na Novou Kaledonii bylo deportováno také několik tisíc Alžířanů (Meyer 1991: 576; Leclerc 2013b). V roce 1880 po vyhlášení amnestie se většina politických vězňů mohla vrátit do vlasti (Leclerc 2013b).

Nová Kaledonie fungovala jako trestanecká kolonie od roku 1864 do roku 1897. Během této doby sem bylo deportováno na 20 000 vězňů, většinou Francouzů (Leclerc 2013b). Na závěr ještě dodejme, že přítomnost věznic a odsouzcenců negativně poznamenala pověst kolonie a nijak nepomáhala k přilákání nových osadníků. Tento fenomén byl zvrácen až objevením nalezišť různých barevných kovů (Thompson – Adloff 1971: 242).

3.3.2 Těžba niklu a dalších kovů

Nová Kaledonie je poměrně bohatá na naleziště nejrůznějších kovů. Již v roce 1863 zde bylo objeveno zlato, což způsobilo menší zlatou horečku. Krátce se zde těžila také měď a kobalt, ale těžba těchto kovů se příliš nevyplácela (Thompson – Adloff 1971: 240; Meyer 1991: 685). Podobné těžkosti se ovšem netýkaly těžby niklu. Ten byl na Nové Kaledonii objeven v roce 1863 a v 70. letech zde propukla „niklová horečka“, následkem čehož zaznamenala Nová Kaledonie nárůst imigrantů, hlavně levné pracovní síly. Nejčastěji se jednalo o imigranty z Réunionu, Nových Hebrid, Indočíny, Japonska či Jávy (Leclerc 2013b).

V roce 1881 byla v Paříži založena obchodní společnost Sociétés Le Nickel, která se soustředila právě na těžbu a zpracování niklu. Toto odvětví se ovšem na konci 19. století ocitlo v krizi, hlavně v důsledku objevení niklu v Kanadě roku 1892. Na počátku 20. století začala společnost Sociétés Le Nickel používat nové technologie těžby, čímž došlo k oživení těžebního průmyslu a společnost pohltila všechny menší lokální podniky, které s tímto vývojem technologií nebyly schopny držet krok. Ještě dodejme, že zisky této francouzské společnosti byly sice vysoké, ale prakticky žádné peníze nebyly reinvestovány na Nové Kaledonii (Meyer 1991: 685–686; Thompson – Adloff 1971: 244–246).

3.3.3 Nová Kaledonie během světových válek

Nová Kaledonie během první světové války prokázala svoji loajalitu vůči Francii, kdy mnoho jejích obyvatel, a to jak bílých osadníků, tak Kanaků, dobrovolně narukovalo do francouzské armády. Přesto se dá říci, že první

světová válka do dějin Nové Kaledonie nijak výrazněji nezasáhla (Thompson – Adloff 1971: 250–251; Munholland 1986: 549).

Od počátku druhé světové války francouzské kolonie pochopitelně podporovaly Francii, ovšem po ustavení protektorátního režimu v roce 1940 se měly i kolonie zapojit do spolupráce se státy Osy. V reakci na vytvoření protektorátu ve Francii vyzval v červnu 1940 generál Charles de Gaulle krajanů, aby odmítli toto příměří a pokračovali v boji (Munholland 1986: 547).

Na tuto výzvu zareagovala i Nová Kaledonie a ještě týž rok začala aktivně podporovat de Gaulla a jeho spojence. Příkladem budiž vytvoření Pacifického praporu, který se zapojil do bojů na Blízkém východě, v severní Africe, Itálii a jižní Francii (Munholland 1986: 552; Thompson – Adloff 1971: 269).

Ještě před vstupem USA do války souhlasil de Gaulle s vybudováním americké letecké základny na Nové Kaledonii. S tím, jak japonská vojska zabírala Malajsii, Indonésii a Filipíny, se Nová Kaledonie díky své strategické pozici stala nepostradatelnou pro zajištění komunikace mezi USA, Novým Zélandem a Austrálií a pro obranu jižního Pacifiku před Japonskem. Postupem času zde byla vybudována hlavní americká vojenská a námořní základna v Pacifiku, již v průběhu války prošlo na 600 000 amerických vojáků (Munholland 1986: 561; Le Haut Commisare de la Republique en Nouvelle Caledonie 2011).

3.4 Obchodní vztahy Nové Kaledonie a její participace v mezinárodních organizacích

Dlouhou dobu Nová Kaledonie s ostatními zeměmi regionu téměř neobchodovala, neboť pouze Francie měla vyhrazené právo vstupovat na novokaledonský trh (Thompson – Adloff 1971: 269). Situace se změnila po druhé světové válce, kdy Nová Kaledonie začala rozvíjet obchodní vztahy i spolupráci s ostatními zeměmi regionu, a to i v podobě vstupu do mezinárodních organizací.

Trend participace v mezinárodních organizacích se nejvýrazněji projevuje v oblasti sportu, neboť Nová Kaledonie je členem mnoha sportovních organizací. Uvedme jeden příklad za všechny – od roku 2004 je země členem Mezinárodní fotbalové federace (Fédération Internationale de Football Association, FIFA) (FIFA 2004). To prakticky znamená, že se Nová Kaledonie účastní kvalifikací o účast na mistrovství světa v rámci regionu Oceánie (FIFA 2015).

V oblasti bezpečnostní spolupráce je Nová Kaledonie členem Celní organizace Oceánie² (Oceania Customs Organization, OCO), v jejímž rámci spolupracují celní správy jednotlivých zemí za účelem zvýšení bezpečnosti regionu (OCO 2015a). OCO pomáhá členským zemím zavádět a vymáhat dodržování takových legislativních či administrativních opatření, která zlepšují schopnosti zemí bránit se před nadnárodní kriminální činností (jako je terorismus, pašování drog, mezinárodní organizovaný zločin či finanční podvody). OCO členským zemím nabízí finanční či technickou pomoc, nebo výcvik a školení zaměstnanců hraničních kontrol (OCO 2015b). Cílem Nové Kaledonie je usnadnit přeshraniční pohyb osob a zboží, a zároveň minimalizovat rizika s tím spojená, hlavně v oblasti pašování drog (OCO 2015c).

Od roku 2006 je Nová Kaledonie také přidruženým členem organizace zvané Fórum tichomořských ostrovů (stejný status má i Francouzská Polynésie a Tokelau)³ (Pacific Islands Forum Secretariat 2015a). Cílem této organizace je, kromě zlepšení bezpečnosti v regionu, taktéž podpora ekonomického růstu, spolupráce a integrace regionu (Pacific Islands Forum Secretariat 2015b). Fórum podporuje proces sebeurčení a politický vývoj Nové Kaledonie, což dokládá například cesta Ministerské komise Fóra na Novou Kaledonii z roku 2013, která měla za cíl posoudit dosavadní pokroky v rámci implementace Dohody

---

² Členskými zeměmi dále jsou: Americká Samoa, Austrálie, Cookovy ostrovy, Federativní státy Mikronésie, Fidži, Francouzská Polynésie, Guam, Kiribati, Marshallovy ostrovy, Nauru, Niue, Norfolk, Nový Zéland, Palau, Papua Nová Guinea, Samoa, Severní Mariánské ostrovy, Šalamounovy ostrovy, Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Wallis a Futuna a Východní Timor (OCO 2015a).

³ Členskými zeměmi jsou také: Austrálie, Cookovy ostrovy, Federativní státy Mikronésie, Fidži, Kiribati, Marshallovy ostrovy, Nauru, Nový Zéland, Niue, Palau, Papua Nová Guinea, Samoa, Šalamounovy ostrovy, Tonga, Tuvalu a Vanuatu (Pacific Islands Forum Secretariat 2015a).

z Nouméa, přičemž výstupem bylo kladné hodnocení celého procesu (Pacific Islands Forum Secretariat 2013).

V oblasti rozvoje regionu má zřejmě největší vliv činnost Sekretariátu Pacifické komunity (Secretariat of the Pacific Community, SPC), což je mezivládní organizace, která se zabývá rozvojem tichomořských ostrovů. Cílem organizace je vybudovat bezpečný a prosperující region, přičemž SPC působí v mnoha oblastech, pro ilustraci zmiňme alespoň otázku lidského rozvoje, zemědělství, rybolovu či zdravotnictví (Pacific Islands Marine Portal 2015; SPC 2015a). Nová Kaledonie je členem organizace od roku 1983⁴ a stojí za zmínku, že hlavní sídlo organizace je v novokaledonském hlavním městě Nouméa (SPC 2015c; SPC 2015d). Příkladem aktivity Nové Kaledonie v rámci SPC budiž listopad loňského roku, kdy Nouméa hostila první setkání v rámci projektu RESCCUE (Restoration of Ecosystem Services against Climate Change Unfavorable Effects), který má za cíl podpořit zavedení jednotné správy pobřežních oblastí za účelem lepší ochrany tamiích ekosystémů (SPC 2014: 4).

Vidíme tedy, že Nová Kaledonie je členem několika mezinárodních organizací, byť ne vždy je toto členství plnohodnotné, například v rámci Fóra tichomořských ostrovů se jedná o status přidruženého člena. To je dáno tím, že Nová Kaledonie není nezávislým státem a nespĺňuje tak podmínky nutné pro získání statusu člena. To, jaký vliv by mělo vyhlášení nezávislosti země na vstup do jiných organizací či změnu statusu v těch stávajících, je podrobněji analyzováno ve čtvrté kapitole.

Pro získání úplné představy toho, s jakými zeměmi má Nová Kaledonie nejužší vazby, je třeba zmínit i její obchodní partnery. Těmi nejvýznamnějšími jsou asijské země jako Čína, Jižní Korea, nebo Japonsko, dále pak Austrálie, Nový Zéland, Spojené státy americké a taktéž pochopitelně Francie. Mezi hlavní zdroje

---

⁴ Dalšími členy organizace jsou: Americká Samoa, Austrálie, Cookovy ostrovy, Federativní státy Mikronésie, Fidži, Francie, Francouzská Polynésie, Guam, Kiribati, Marshallovy ostrovy, Nauru, Nový Zéland, Niue, Palau, Papua Nová Guinea, Pitcairnovy ostrovy, Samoa, Severní Mariánské ostrovy, Spojené státy americké, Šalamounovy ostrovy, Tokelau, Tonga, Tuvalu, Vanuatu a Wallis a Futuna (SPC 2015b).

příjmů Nové Kaledonie počítáme vývoz železných slitin, což tvoří téměř polovinu exportu země, druhou nejvýznamnější položkou je pak nikl a niklová ruda, v roce 2012 byla Nová Kaledonie pátým největším exportérem niklové rudy na světě. Pro úplnost ještě zmiňme, co Nová Kaledonie naopak dováží. Jedná se například o ropu, auta či léky (OEC 2015a; OEC 2015b).

3.5 Vztahy obyvatel Nové Kaledonie a francouzské správy

Pro to, abychom lépe pochopili touhu občanů Nové Kaledonie po nezávislosti jejich země, je třeba se nejprve zaměřit na jejich vztah s Francií. A vzhledem k tomu, že na Nové Kaledonii žijí dvě hlavní skupiny obyvatelstva – Kanakové a potomci francouzských přistěhovalců, takzvaní Caldoches, zaměříme se na vnímání jejich vztahu s Francií zvlášť.

3.5.1 Kanakové a jejich vztah k francouzské správě

Již jsme zmiňovali běžnou praxi koloniální administrativy, kdy byla vyvlastňována půda domorodých obyvatel a přerozdělována mezi nové osadníky, což Kanakové vnímali velmi negativně. Po Kanacích byly také vyžadovány nucené práce a jejich úroda byla často bezdůvodně ničena. Není tedy divu, že tyto praktiky osadníků a francouzské správy nakonec vyústily ve všeobecné a krvavé povstání Kanaků v letech 1878 až 1879, kdy Kanakové zabili na 200 vojáků a osadníků, přičemž povstání bylo krvavě potlačeno. Jedním z důsledků povstání byly i velké materiální škody, jako bylo poškození budov, úrody či techniky, což vedlo ke zpomalení novokaledonského ekonomického rozvoje. Zároveň také souostroví nabylo nevalné pověsti, což jistě vedlo k odrazení dalších případných přistěhovalců (Thompson – Adloff 1971: 242–243). V roce 1917 vypuklo další povstání domorodců, které ovšem nebylo tak rozsáhlé ani tak krvavé jako to předchozí, celkem zahynulo okolo dvou set osob (Thompson – Adloff 1971: 249–250).

Koloniální administrativa byla dlouhou dobu přesvědčena, že Kanakové brzy zcela vymřou, takže až do první světové války neexistovalo nic jako politika

ve vztahu k domorodcům (native policy). Francouzská správa se zaměřovala pouze na výběr daní, udržování pořádku a využívání Kanaků jakožto zdroje levné pracovní síly. Kanakové byli segregováni, neměli možnosti se rozvíjet či adekvátně vzdělávat. Dlouhou dobu byli misionáři jediní, kdo se stavěli za práva domorodců (Thompson – Adloff 1971: 240, 247–248, 260; Chappell 1999: 375–376).

Změna vztahu francouzské vlády a domorodců se udála poté, co byl zastaven pokles domorodé populace. První, kdo položil základy domorodé politiky, byl na konci 20. let 20. století guvernér Joseph Guyon, který se zasadil o přijetí takových opatření, která zabránila osadníkům vykořisťovat domorodé obyvatele, a taktéž pomohl ke zlepšení veřejných služeb zvýšením počtu škol či lepší dostupnosti zdravotní péče (Thompson – Adloff 1971: 254, 260). Další zlepšení postavení Kanaků přinesla paradoxně druhá světová válka, kdy i dělníci z řad domorodců poprvé dostávali slušné mzdy (Thompson – Adloff 1971: 265–266, 275).

Po druhé světové válce, hlavně v souvislosti s rozmachem těžby niklu v 70. letech, na Novou Kaledonii přicházeli další imigranti, nejčastěji z regionu Oceánie. Tato imigrace ale mezi Kanaky vyvolávala velkou nelibost, neboť se ve své vlastní zemi stali pouhou menšinou. Imigrace navíc přispívala k budování a rozšiřování měst, což je v přímém rozporu s kanackými tradicemi. Nespokojenost Kanaků pramenila i ze samotné těžby niklu, neboť drtivá většina zisků připadla (evropským) vlastníkům dolů, nikoliv (kanackým) dělníkům (Leclerc 2013b; Chappell 1999: 381; Ageron 1990b: 556).

Vzhledem ke zkušenostem, které měli Kanakové s francouzskou správou, samotnými osadníky i imigrací, není nic překvapivého na tom, že původní obyvatelé chtěli, aby Nová Kaledonie vyhlásila nezávislost.

3.5.2 Caldoches a jejich vztah k francouzské správě

Vztahy Caldoches a Francie byly dlouho poznamenány nevalnou pověstí kolonie, která pramenila z toho, že Nová Kaledonie byla trestaneckou kolonií, ve které se navíc bouřili domorodci. Vnímání souostroví jakožto trestanecké kolonie a jejich obyvatel jako potomků trestanců přetrvalo ještě dlouho poté, co byly věznice zavřeny (Thompson – Adloff 1971: 243, 251).

Na druhou stranu ani Caldoches nevnímali koloniální administrativní pracovníky nijak pozitivně. Caldoches byli přesvědčení, že Paříž je příliš vzdálená na to, aby jí vyslaní administrativní pracovníci měli pochopení pro problémy místních. Navíc se tito byrokraté chovali arogantně a lhostejně a vnímali Caldoches jako níže postavené lidi (Munholland 1986: 547–549).

Názorným příkladem toho, jak se tyto postoje projevovaly v praxi, je již zmiňovaný waltz guvernérů z meziválečného období, kdy se střetávaly politické představy guvernérů (tedy administrativních pracovníků vyslaných Francií) a Nejvyšší rady reprezentující zájmy a postoje Caldoches (Thompson – Adloff 1971: 254).

Nejen že Caldoches vnímali byrokraty jako takové negativně, trnem v oku jim byl i jejich počet, neboť finanční náklady za administrativu nesla sama kolonie. O tom, jak velké náklady to byly, svědčí počátek 30. let, kdy výdaje na financování koloniální správy představovaly téměř polovinu rozpočtu Nové Kaledonie. V této chvíli již francouzská vláda zareagovala na nespokojenost obyvatel Nové Kaledonie a snížila počet i platy byrokratů. Navíc slíbila, že do budoucna budou místa v administrativě obsazována přednostně obyvateli Nové Kaledonie (Thompson – Adloff 1971: 252–255).

Shrňme pocity Caldoches a jejich vnímání sebe sama. Caldoches se považovali za Francouze nijak se nelišící od obyvatel pevninské Francie. Přesto ale cítili, že výměnou za svoji loajalitu během světových válek a odvedené daně dostávají příliš málo. Nespokojenost se týkala například toho, že na Nové Kaledonii nebyl

dostatek doktorů ani škol či že kolonie nebyla nijak reprezentována ve francouzském Parlamentu (což mnoho ostatních kolonií bylo). Caldoches byli přesvědčeni, že jsou schopni si vládnout sami a nepotřebují k tomu byrokraty z Francie. Základním požadavkem tak bylo získat větší autonomii, nikoliv nutně nezávislost. Optimálním řešením by podle nich bylo získání statusu, jenž by byl obdobou dominia v rámci Britského impéria (Thompson – Adloff 1971: 257, 259; Munholland 1986: 549).

3.6 Společenské a politické proměny 40.–70. let

Celá druhá polovina 20. století se v dějinách Nové Kaledonie vyznačuje napětím a všemožnými politickými i společenskými změnami souvisejícími s úsilím země získat nezávislost. O tom, jak bouřlivý byl politický vývoj, svědčí i množství vydaných zákonů, které upravovaly právní postavení Nové Kaledonie a udělovaly jí více či méně pravomocí. Od roku 1956 do roku 1988 bylo takových zákonů přijato celkem jedenáct (Leclerc 2013f).

Důležitým milníkem v úsilí o získání nezávislosti bylo období po konci druhé světové války, které přineslo zlepšení postavení Kanaků, kdy byla zrušena mnohá opatření omezující svobodu pobytu, pohybu či práce. I přes tento progres se domorodci dožadovali svých politických práv a začali také otevřeně kritizovat nerovnost novokaledonské společnosti. V návaznosti na to pak byla přijata série zákonů, které přiznávaly Kanakům volební právo. Nejprve se to týkalo pouze určitých skupin (jako vojáků z první světové války), v roce 1957 ale bylo toto právo přiznáno celé domorodé populaci, což s sebou neslo i udělení francouzského občanství (Leclerc 2013f; Thompson – Adloff 1971: 281; Chappell 1999: 374).

Dalším důležitým zlomem je počátek 70. let, neboť se na Novou Kaledonii začínají vracet první kanačtí absolventi vysokých škol ve Francii. S tím souvisel jak boj o oživení kanacké kultury, tak stále silnější volání po nezávislosti země (Leclerc 2013f; Chappell 1999: 377). Byť byly na přelomu 70. a 80. let byly

přijaty volební a pozemkové reformy, situace se neuklidnila (Ageron 1990b: 557).

3.7 Společenské napětí v 80. letech

3.7.1 Politické strany

Rozdělení soudobé společnosti na příznivce a odpůrce nezávislosti se promítlo i do politiky. V 80. letech se na novokaledonské politické scéně vytvořily dva opoziční tábory. Na jedné straně to byly kanacké politické strany hájící nezávislost země. Na této straně politického spektra se původně nacházely tři strany, a sice Strana kanackého osvobození (Le parti de libération kanak, PALIKA), Sjednocená fronta kanackého osvobození (Le front uni de libération kanak, FULK) a Kaledonská unie (l'Union calédonienne, UC). Spojením těchto tří stran v roce 1979 došlo k vytvoření strany Separatistická fronta (Fronte indépendantiste, FI), jejímž hlavním cílem bylo „donutit Francii dekolonizovat“⁵. Ještě dodejme, že Separatistická fronta se v roce 1984 přejmenovala na Kanackou a socialistickou národně osvobozenickou frontu (Front de libération nationale kanake et socialiste, FLNKS) (Ageron 1990b: 557; Leclerc 2013f). Hlavním představitelem tohoto politického tábora byl Jean-Marie Tjibaou (ADCK 2015). Dlužno dodat, že stoupenci této politické strany byli převážně Kanakové (Leclerc 2013f).

Druhý pól politického spektra přirozeně zaujímala politická strana hájící setrvání Nové Kaledonie jakožto zámořského území Francie, hovoříme o Svazu za Kaledonii v Republice (Rassemblement pour la Calédonie dans la République, RPCR). Tato politická strana ovšem neměla nijak jasně vymezené stoupence (Leclerc 2013f) a jejím hlavním představitelem byl Jacques Lafleur (ADCK 2015).

V roce 1984 byl schválen zákon, podle něhož se do pěti let mělo konat referendum, jež mělo rozhodnout o sebeurčení země, ale ani to nevedlo

---

⁵ Originální znění: „contraindre la France à décoloniser“

k uklidnění situace ve společnosti. Naopak propukly násilnosti, což dospělo až do bodu, kdy byl ve městě Nouméa vyhlášen stav nouze a zákaz vycházení. V návaznosti na tyto události měl být proces sebeurčení pokud možno urychlen (Ageron 1990: 557; ADCK 2015; Leclerc 2013f).

Situace se na krátko uklidnila, neboť byla zahájena jednání mezi příznivci nezávislosti a jejími odpůrci. Výsledkem bylo vytvoření projektu Sdružení nezávislosti (Indépendance-association), který počítal s tím, že nezávislost Nové Kaledonie by mohla být vyhlášena již v lednu roku 1986 (Leclerc 2013f; Ageron 1990: 558). Uzavřené příměří mezi příznivci a odpůrci nezávislosti bylo ovšem poznamenáno provokacemi obou stran a nakonec porušeno. Došlo k dalšímu nárůstu napětí ve společnosti, stávkám, výtržnostem a zákazům vycházení. K uklidnění situace nepřispěla ani návštěva prezidenta Mitteranda, a tak v průběhu roku 1986 francouzská vláda navýšila armádní stavy a začala vnímat Kanaky jako teroristy, což s sebou neslo svévolná uvěznění, násilná rozhánění demonstrací, ale i omezení pravomocí jednotlivých regionů. Paradoxem je, že v témže roce uznalo Valné shromáždění OSN právo Nové Kaledonie na sebeurčení (Leclerc 2013f; Moussaoui 2008).

13. září 1987 se na Nové Kaledonii konalo referendum, v jehož rámci měli obyvatelé rozhodnout, zda si přejí nezávislost území, či jeho setrvání jakožto zámořského území Francie. FLNKS požadovala, aby se referenda mohli účastnit pouze osadníci z první generace, na což francouzská vláda nepřistoupila. FLNKS tak vyzvala Kanaky, aby referendum bojkotovali, což většina domorodé populace učinila. V rámci referenda tak hlasovalo 58 % oprávněných voličů a 98 % z nich nezávislost odmítlo. K tomuto výsledku také pravděpodobně přispěl fakt, že v polovině 80. let tvořil obchod s Francií až 46 % hrubého národního produktu Nové Kaledonie, a zároveň dvě třetiny rozpočtu území byly tvořeny francouzskými dotacemi, takže případné vyhlášení nezávislosti by mělo vážné ekonomické důsledky. Vzhledem k neúčasti kanacké části populace ale referendum nebylo pro budoucí vývoj země nijak směrodatné a otázku budoucnosti země nevyřešilo (Markham 1987; Ageron 1990: 558).

3.7.2 Vyvrcholení společenského napětí

V návaznosti na soudobé dění v Nové Kaledonii vytvořila vláda premiéra Jacquese Chiraca návrh nového statusu pro Novou Kaledonii, který měl Kanakům odebrat nabyté politické a kulturní výhody. Tento status měl být přijat prostřednictvím hlasování a vzhledem k zamýšleným dopadům tohoto statusu vyzvala FLNKS k aktivnímu bojkotu hlasování, což mělo také donutit francouzskou vládu navázat s Kanaky dialog o nezávislosti (Moussaoui 2008; Tanham 1990: 5).

Na tuto výzvu zareagovali i mladí přívrženci nezávislosti vedení Alphonsem Dianou, kteří 22. dubna 1988 obsadili policejní stanici ve Fayaoué na ostrově Ouvéa. Jejich původním záměrem bylo vyvěsit kanackou vlajku namísto francouzské, ale celý incident vyústil ve smrt čtyř policistů a zajištění dalších dvaceti sedmi. Jedenáct z nich bylo o tři dny později propuštěno, zbylých šestnáct bylo únosci odvezeno na sever ostrova a ukryto v posvátné jeskyni. O několik dní později bylo ještě zajato dalších sedm mužů. Je třeba uvést, že únosci byli přístupni mírovému řešení situace. Zároveň se představitelé FLNKS omluvili za celý incident a nabídli se jako prostředníci při vyjednávání, čemuž ovšem ze strany policie nebyla věnována pozornost (Leclerc 2013f; Moussaoui 2008).

Rukojmí byla osvobozena v rámci operace Viktor z 5. května roku 1988, během níž ale bylo zabito devatenáct únosců a dva francouzští vojáci. Operace byla následně silně kritizována, neboť svědci později vypověděli, že někteří z únosců byli chladnokrevně zastřeleni, ačkoliv se vzdali. Následné vyšetřování operace (francouzskými představiteli) ovšem nepřineslo žádná konkrétní obvinění (Leclerc 2013f, Moussaoui 2008).

V návaznosti na tento incident se ještě vystupňovalo nepřátelství mezi Kanaky a Caldoches a situace byla natolik vážná, že hrozilo vypuknutí občanské války.

Není divu, že taková situace znepokojila Francii i představitele obou politických táborů Nové Kaledonie (Tanham 1990: 6).

3.8 Otázka sebeurčení

Řešením situace byl pověřen nově zvolený francouzský premiér Michel Rocard, jemuž se povedlo zahájit jednání mezi Jeanem-Marie Tjibaou za FLNKS a Jacquesem Lafleurem za RPCR. Výstupem jednání bylo podepsání Dohody z Matignonu (l'Accord de Matignon) 26. června 1988 (Leclerc 2013f; ADCK 2015), která byla obyvateli Nové Kaledonie a Francie přijata i v referendu konaném na podzim téhož roku (Tanham 1990: 6; Leclerc 2013f).

Hlavním cílem Dohody bylo obnovit mír na Nové Kaledonii, což se povedlo. Jako důkaz tohoto tvrzení jmenujme volby z března a června roku 1989, které proběhly bez jakýchkoliv násilností. V květnu téhož roku byl zavražděn Jean-Marie Tjibaou kanackým extremistou, což sice celou společnost šokovalo, ale ani tato událost nevedla k obnovení násilí (Tanham 1990: 6; Leclerc 2013f).

Další bod Dohody přinesl závazek, že do deseti let od podpisu, tj. do roku 1998, se bude konat referendum o otázce nezávislosti Nové Kaledonie. Tohoto hlasování se ovšem měli účastnit pouze ti voliči, kteří byli oprávněni hlasovat v rámci referenda z roku 1987 (Tanham 1990: 7).

V rámci Dohody z Matignonu se Francie zavázala poskytnout finanční prostředky na politický, ekonomický a sociální rozvoj Kanaků a jejich vzdělání, v rámci čehož v následujících letech došlo například k výraznému oživení kanackých jazyků. Zároveň byla Nová Kaledonie rozdělena do tří autonomních provincií – ostrov Grande Terre byl rozdělen mezi Severní a Jižní provincii, třetí provincii pak tvoří ostrovy Loyauté. Provincie mají vlastní legislativní shromáždění a vládu. Odpůrci nezávislosti doufali, že kombinace těchto faktorů přesvědčí dostatek Kanaků, aby v nadcházejícím referendu nezávislost odmítli. Příznivci naopak chtěli získat v rámci provinčních vlád co největší politické

zkušenosti, aby mohli dokázat, že jsou schopni vládnout nezávislému státu (Tanham 1990: v, 7–8, 18; Leclerc 2013f; Chappell 1999: 378).

Finanční dotace také měly odstranit socioekonomické rozdíly mezi jednotlivými regiony souostroví, stejně jako mezi dvěma hlavními skupinami obyvatelstva. Tento cíl se nepovedlo naplnit úplně, ale zcela jistě bylo zaznamenáno výrazné zlepšení (Leclerc 2013f).

3.8.1 Odklad otázky sebeurčení a větší autonomie Nové Kaledonie

Dle Dohody z Matignonu mělo být v roce 1998 uspořádáno referendum o nezávislosti země, ale v polovině 90. let se FLNKS a RPCR dohodly na vyjednání další dohody, která by toto referendum posunula. A tak byla 5. května 1998 zástupci FLNKS, RPCR a francouzskou vládou podepsána Dohoda z Nouméa (l'Accord de Nouméa). Dohoda byla přijata v referendu 8. listopadu 72 % obyvatel Nové Kaledonie (Leclerc 2013f; Maclellan 1999: 245). Dohoda z Nouméa se stala základem pro postupný přenos vládních pravomocí na Novou Kaledonii (Chappell 1999: 385).

Důležitou změnou, která plyne z Dohody, je změna statusu Nové Kaledonie, která již nadále není zámořským územím (T.O.M.). Místo toho byla vytvořena sdílená suverenita, kdy některé pravomoci francouzské vlády přešly na Novou Kaledonii. Tento dočasný status Nové Kaledonie je zcela unikátní. Dočasný je z toho důvodu, že mezi lety 2014 a 2018 se bude konat referendum, v jehož rámci si obyvatelé Nové Kaledonie rozhodnou, zda chtějí i nadále zůstat součástí Francouzské republiky, nebo vyhlásit úplnou nezávislost. Zároveň není možné, aby plnou nezávislost získala jen část Nové Kaledonie, tedy rozdělení Nové Kaledonie na více entit není přípustné (Leclerc 2013f; AUSTLII 2002; Mclellan 2014a).

Na Novou Kaledonii byly postupně přeneseny některé pravomoci náležící původně francouzské vládě. Převedené pravomoci se týkají oblastí jako jsou zahraniční obchod, pracovní právo, správa telekomunikací a dopravy, občanské,

majetkové a obchodní právo či vzdělání. Francouzský stát na druhé straně má i nadále pravomoci týkající se soudnictví, udržování veřejného pořádku, obrany, otázky měny a s určitými omezeními i zahraniční politiky. Zmiňovaná omezení souvisí s principem sdílené suverenity, kdy Nová Kaledonie má právo participovat jako přidružený člen v tichomořských mezinárodních organizacích, OSN či UNESCO. Zároveň může Nová Kaledonie navazovat vlastní diplomatické vztahy. Všechny takto přenesené pravomoci byly označeny za nevratné, takže není možné jejich zpětné převedení na Francii (Leclerc 2013f; AUSTLII 2002).

Byť obyvatelé Nové Kaledonie mají nadále francouzskou národnost, bylo vytvořeno novokaledonské občanství, které je přiznáno lidem žijícím na území Nové Kaledonie alespoň deset let. Tito lidé mají být do budoucna jediní, kdo může rozhodovat o záležitostech týkajících se Nové Kaledonie (Leclerc 2013f; Maclellan 1999: 246, 249).

Na základě Dohody z Nouméa byla legislativní moc přiřknuta třem provinčním shromážděním a Kongresu Nové Kaledonie, jehož hlavním úkolem je schvalovat rozpočet a zákony Nové Kaledonie, stejně jako volit a kontrolovat vládu (Congrès 2015a). Kongres je složen z členů provinčních shromáždění a to v následujícím poměru: třicet dva členů z Jižní provincie, patnáct členů ze Severní provincie a sedm z ostrovů Loyauté. Kongres má tedy padesát čtyři členů a ti jsou voleni na pět let. Moc výkonná byla svěřena kolektivní vládě, která má právo navrhnout zákony. Při rozhodování o záležitostech týkajících se kanacké identity má být konzultován šestnáctičlenný Zvykový senát (Sénat coutumier). V zemi je i nadále přítomen reprezentant Francie – vysoký komisař, který už ale nemá výkonnou moc (Leclerc 2013f; Maclellan 1999: 246).

Touhy obyvatel Nové Kaledonie získat větší autonomii, nebo nezávislost, pramení z velké části ze zkušeností s francouzskou koloniální správou. O úplnou nezávislost země usilují hlavně Kanakové. Svého cíle nedosáhli hlavně proto, že tvoří většinu obyvatelstva a nejsou schopni získat v referendech

nadpoloviční většinu hlasů. Otázka sebeurčení přinesla hlavně v 80. letech rozdělení společnosti a nárůst napětí, které vyvrcholilo násilnými střety, nejtragičtější byl únos rukojmí na ostrově Ouvéa. Výsledkem následných jednání byly Dohody z Matignonu a z Nouméa, které stanovily časový horizont let 2014–2018 jako termín konání dalšího referenda o otázce nezávislosti Nové Kaledonie.

4. FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ VÝSLEDEK REFERENDA

4.1 Vnitřní faktory

V rámci této podkapitoly se zaměříme na ty faktory, které by mohly mít vliv na výsledek referenda, popřípadě na rozhodování obyvatel Nové Kaledonie v otázce nezávislosti země, přičemž budou analyzovány ty faktory, které mohou mít, dle mého názoru, největší dopad. Analyzovanými faktory jsou struktura obyvatelstva, možnost členství země v mezinárodních organizacích či ekonomická stránka nezávislosti.

4.1.1 Struktura obyvatelstva

Jak jsme již naznačili, to, jak dopade referendum o nezávislosti Nové Kaledonie, závisí nejvíce na složení obyvatelstva a na preferencích jednotlivých skupin. Proto se nyní detailněji podíváme právě na strukturu obyvatelstva. Vycházet budeme z dat Institutu statistiky a ekonomických studií Nové Kaledonie (Institut de la statistique et des études économiques Nouvelle-Calédonie, ISEE), přičemž použitá data jsou z roku 2009 a jedná se o zatím⁶ poslední dostupná statistická data. Sčítání lidu sice proběhlo i v loňském roce, ale zatím byl zveřejněn pouze počet obyvatel v jednotlivých provinciích, a nikoliv struktura obyvatelstva (ISEE 2015a).

V roce 2009 žilo na Nové Kaledonii 245 567 obyvatel (ISEE 2015a). Pokud se podíváme na to, k jakým komunitám se obyvatelé hlásili, pak identifikujeme tři hlavní skupiny obyvatel. První z nich jsou Kanakové, kteří tvoří 40 % obyvatel. Druhou skupinou jsou ti, kteří se hlásí k evropskému původu a kteří představují 29 % obyvatel souostroví. Třetí skupina čítající 9 % jsou lidé původem z ostrovů Wallis a Futuna. Aby byl nástin struktury obyvatelstva úplný, pak dodejme, že k více než jedné komunitě se přihlásilo 8 % obyvatelstva, 2 % tvořili imigranti původem z Francouzské Polynésie a stejným dílem byla zastoupena i Indonésie. Zbýlých 10 % pak připadá na jiné komunity (ISEE 2015b).

---

⁶ tj. k datu 19. 2. 2015

Po úplné nezávislosti země volají hlavně Kanakové, ale zcela jednotní nejsou, což dokládá fakt, že v minulosti se proti nezávislosti stavělo 20–30 % Kanaků. Hlavním důvodem jejich postojů mohlo být přesvědčení, že obyvatelé ještě nejsou schopni sami vládnout Nové Kaledonii či spravovat ekonomické záležitosti země (Tanham 1990: 8). Naopak obyvatelé evropského původu nezávislost země dlouhodobě odmítají (Tanham 1990: 5) a jak ukázalo referendum z roku 1987, jsou v rámci této otázky jednotní (Markham 1987).

Obyvatelé neevropského původu, tedy ti, kteří jsou původem z Indonésie a Francouzské Polynésie, podporují setrvání Nové Kaledonie jakožto zámořské země Francie. Hlavním důvodem je obava ze ztráty zaměstnání a jejich případné repatriace, kdyby země vyhlásila nezávislost. Ti obyvatelé, kteří jsou původem z ostrovů Wallis a Futuna, byli v minulosti silně proti nezávislosti, dokonce byli najímáni, aby bojovali proti kanackým militantním aktivistům. Koncem 80. let se ale jejich postoje začaly měnit a v 90. letech utvořila politická strana reprezentující Wallisany koalici s FLNKS. Přesto může být vztah Wallisanů a Kanaků problematický, a to hlavně v Jižní provincii v oblasti hlavního města, kde si tyto dvě skupiny, tvořené převážně nekvalifikovanou pracovní silou, konkurují v oblasti práce či bydlení. Příslušníci jiných komunit či etnických skupin podporují nezávislost země jen minimálně (Connell 2003: 135–136).

Spočítejme tedy procentuální podíl příznivců nezávislosti. Pokud vyloučíme onu pětinu Kanaků, která se staví proti nezávislosti, pak nám zbude asi 32 % celkového počtu obyvatel. K tomu připočteme Wallisany a dostaneme tak 41 %, což je tedy přibližný procentuální podíl příznivců nezávislosti Nové Kaledonie. Samozřejmě nemůžeme předvídat celkovou účast voličů v referendu, ale domnívám se, že účast vzhledem k závažnosti tématu bude vysoká, a oněch 41 % by tak nejspíš na vítězství příznivců nezávislosti nestačilo. Můžeme tedy říci, že struktura obyvatelstva Nové Kaledonie je faktor spíše bránící vyhlášení nezávislosti.

4.1.2 Členství v mezinárodních organizacích

Důležitou otázkou v rámci rozhodování obyvatel o tom, zda má země vyhlásit nezávislost, je určitě i to, co by případná nezávislost zemi přinesla. Jedním z nejdůležitějších přínosů by byla i plná nezávislost a suverenita země. Ta by umožnila Nové Kaledonii vstoupit do různých mezinárodních organizací či navazovat diplomatické styky s jinými státy. Vzhledem k tomu, že mezinárodní organizace bývají státy zakládány za účelem zlepšení ekonomického rozvoje, vylepšení technické či technologické základny, nebo zajištění lepší vojensko-bezpečnostní pozice (Romancov 2011: 13), je vysoce pravděpodobné, že by Nová Kaledonie za těmito účely vstoupila do mezinárodních organizací. Podívejme se tedy konkrétně na organizace, do nichž by Nová Kaledonie jakožto suverénní stát mohla vstoupit. Nejedná se o úplný výčet, zkoumání jsem podrobila pouze ty organizace, u nichž je, dle mého názoru, vstup Nové Kaledonie pravděpodobný, ať již proto, že daná organizace působí v regionu Oceánie a jejími členy je většina států tohoto regionu, či proto, že se jedná o celosvětově významné organizace.

Začneme Fórem tichomořských ostrovů, jehož je Nová Kaledonie od roku 2006 přidruženým členem, tedy nejedná se o členství plnohodnotné, což ovšem přináší určité překážky v rámci zapojení se do některých činností Fóra (Maclellan 2013c). Uvedme například loňské setkání předních představitelů členských států Fóra, kde byla Nová Kaledonie sice přítomna, ale její zástupce neměl stejnou roli a postavení jako zástupci členských států (FSMIS 2014).

Cílem Nové Kaledonie ovšem je stát se plnohodnotným členem, a posílit tak spolupráci se zeměmi v regionu, přičemž poprvé byl tento požadavek oficiálně vyjádřen roku 2007. Udělení plného členství ovšem brání absence suverenity, jak ostatně vyjádřil i bývalý předseda vlády Nové Kaledonie Harold Martin: „Podle

stanov Fóra je jasné, že pro získání plného členství je třeba být nezávislý, což my nejsme“⁷ (Maclellan 2013a).

S udělením plného členství Nové Kaledonii souhlasí Austrálie nebo Nový Zéland, ale rozhodně ne všichni členové Fóra. Ti nemají výhrady k tomu, aby se členem stala Nová Kaledonie, ale vzhledem k tomu, že v některých oblastech má svrchovanou moc stále Francie, není jasné, zda by přijetí Nové Kaledonie neznamenal v podstatě přijetí Francie samotné (Maclellan 2013a; Radio Australia 2012). Není tedy pravděpodobné, že by Nová Kaledonie byla přijata jako člen Fóra do té doby, než se stane plně suverénním státem. Pokud by se Nová Kaledonie stala plnohodnotným členem, mohla by být plnohodnotně zastoupena na setkávání vysokých představitelů členů Fóra, přičemž by pak mohla nadnést otázky a témata, jimiž by se Fórum následně zabývalo (Pacific Islands Forum 2015c).

Mezi nejvýznamnější mezinárodní organizace, jejichž členem Nová Kaledonie není, patří OSN. Jak bylo vysvětleno ve druhé kapitole, pro členství v OSN je suverenita státu nezbytná, takže je jasné, že vzhledem k současnému statusu Nové Kaledonie je její členství zatím nemožné. Případné členství Nové Kaledonie v OSN by s sebou přineslo i možnost participace v mnoha specializovaných agenturách OSN, jichž je velké množství a upravují spolupráci zemí v mnoha oblastech. Příkladem může být Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO) či Světová zdravotnická organizace (WHO), členství v těchto organizacích sice může získat i stát, který není členem OSN, ale stále hovoříme o státu. Teritoria, která nedisponují plnou suverenitou, mohou usilovat pouze o asociační členství (UNESCO 2015a; WHO 2015).

Nová Kaledonie by se tak po vyhlášení nezávislosti mohla plně podílet na činnosti OSN a jejích přidružených agentur bez jakýchkoliv omezení. Uveďme tedy alespoň jeden konkrétní příklad této možné participace. Činnost

---

⁷ Originální znění: „It’s clear from the statutes of the Forum that to be a full member you need to be independent, and we’re not“

UNESCO se soustředí mimo jiné na ochranu jazyků, jakožto součást kulturního bohatství, ale i cenného zdroje vědomostí předků (UNESCO 2015b). Sama Organizace upozorňuje, že na Nové Kaledonii je patnáct kanackých jazyků, kterým hrozí zánik (UNESCO 2010). Je zřejmé, že členství Nové Kaledonie v UNESCO by mohlo přispět k udržení či oživení těchto jazyků, ale i celé kanacké kultury.

V oblasti ekonomické spolupráce by se Nová Kaledonie mohla stát členem také Světové obchodní organizace (WTO). Pro členství v této organizaci není nezbytně nutné disponovat úplnou suverenitou, rozhodující je to, zda dané teritorium má autonomii co do vlastní obchodní politiky. Vzhledem k tomu, že na Novou Kaledonii nebyly přeneseny pravomoci v oblasti měny, nespĺňuje podmínky nutné k přijetí (WTO 2015a). WTO se primárně zabývá pravidly obchodu mezi státy a její hlavní funkcí je zajistit, aby obchodování probíhalo tak plynule a bez omezení, jak jen je to možné. Organizace jednak nabízí svým členům technickou podporu, pomoc s rozvojem dovedností a infrastruktury nutné k následné expanzi obchodů, a jednak může být prostředníkem při řešení obchodních sporů mezi jednotlivými členy tak, aby obchodování pokud možno nebylo narušeno. To je jen příklad výhod, kterých by Nová Kaledonie mohla využít, kdyby se stala členem WTO (WTO 2015b).

Ekonomické vztahy mezi státy upravuje také Asijsko-Pacifická ekonomická spolupráce (Asia-Pacific Economic Cooperation, APEC). Toto ekonomické fórum chce zajistit snadnější a rychlejší pohyb zboží, služeb, investic a pracovních sil přes hranice, čímž chce přispět k ekonomické prosperitě regionu. Členy nejsou státy, nýbrž ekonomiky, ovšem i v tomto případě by neúplná suverenita Nové Kaledonie co do ekonomických pravomocí mohla být překážkou pro přijetí. Domnívám se, že by participace v tomto fóru byla pro Novou Kaledonii přínosná hlavně z toho důvodu, že mezi členské ekonomiky fóra patří (kromě Francie) všichni hlavní obchodní partneři Nové Kaledonie – Čína, Korejská republika, Japonsko, Austrálie, Nový Zéland a USA, takže urychlení

pohybu zboží (hlavně niklu a železných slitin) by bylo výhodné pro všechny obchodní strany (APEC 2015).

Další organizace, jejímž členem by se Nová Kaledonie mohla stát, je Skupina afrických, karibských a tichomořských států (African, Caribbean, and Pacific Group of States, ACP). V rámci tohoto uskupení státy spolupracují mimo jiné za účelem budování trvale udržitelného rozvoje, začlenění do světové ekonomiky, upevnění míru a stability či spolupráce s Evropskou unií. Pokud se podíváme na výčet členských států, pak zjistíme, že všechny nezávislé státy Oceánie (jedinou výjimkou je Nový Zéland) jsou členy ACP (ACP 2015). Z tohoto důvodu je pravděpodobné, že by Nová Kaledonie o vstup usilovala, aby se mohla intenzivněji zapojit do integrace v regionu. Zároveň by prostřednictvím této organizace mohly být nadále upravovány vztahy mezi Evropskou unií a Novou Kaledonií, které jsou v současné době založeny na tom, že je Nová Kaledonie spravována Francií a je zřejmé, že po vyhlášení nezávislosti by musely být přeformulovány.

4.1.3 Ekonomické faktory

Příznivci nezávislosti Nové Kaledonie si uvědomují, že nutným předpokladem politické nezávislosti země je její ekonomická nezávislost (Horowitz 2004: 287). Ekonomika Nové Kaledonie je v porovnání se zeměmi jižního Pacifiku poměrně vyspělá. Problémem ovšem je, že tato vyspělá ekonomika je omezená v podstatě pouze na oblast Nouméy a jejího blízkého okolí, zatímco zbylé dvě provincie co do ekonomické výkonnosti výrazně zaostávají. Dalším problémem je to, že ekonomika Nové Kaledonie je stále výrazně závislá na francouzských dotacích (Connell 2003: 136, 138–139).

Odhaduje se, že Nová Kaledonie má 10–40 % současných světových zásob niklu, takže se přirozeně nabízí možnost vybudovat ekonomickou nezávislost země na těžbě tohoto kovu. Jenže Nová Kaledonie zatím postrádá kapitál a technologie, které by jí umožnily realizovat vlastní rozsáhlé projekty, které by

pak přinesly zemi kýžený zisk. Důsledkem je tak nutnost spolupracovat se zahraničními obchodními společnostmi a to nejlépe s jinými, než francouzskými, aby byla posilována ekonomická nezávislost na Francii (Horowitz 2004: 287, 299).

Těmto požadavkům odpovídal projekt Koniambo, který plánoval těžbu niklu z Koniambského masivu v Severní provincii, s čímž by souvisela také stavba rafinerie a vytvoření pracovních míst pro místní obyvatele. Projekt iniciovala Těžební společnost jižního Pacifiku (Société minière du Sud Pacifique, SMSP), kterou vlastní Severní provincie Nové Kaledonie, v níž žije velké množství příznivců nezávislosti, tedy hlavně Kanaků. Tímto krokem by se konečně začali Kanakové význačněji podílet na těžbě niklu, neboť v minulosti v této oblasti dominovali Francouzi (Horowitz 2004: 287–289, 302).

Původním partnerem a spoluvlastníkem dolů měla být kanadská společnost Falconbridge (Horowitz 2004: 305), ale projekt byl nakonec realizován společně s nadnárodní společností Glencore Xstrata a provoz začal oficiálně v listopadu 2014. Kromě dolů byly vybudovány i tavící pece, metalurgická továrna, výrobní zařízení na úpravu rudy a přístav. Odhaduje se, že tento projekt vytvořil 2750 pracovních míst. Ještě dodejme, že majoritním vlastníkem je SMSP s podílem 51 % (mining-technology.com 2015a; Biswal 2014).

Jmenujme ještě alespoň jeden důl, jehož je Nová Kaledonie (alespoň částečným) vlastníkem. Na těžbě niku a kobaltu v dole Goro na jihu Grande Terre, který byl otevřen v roce 2010, mají provincie 10 % podíl, většinovým vlastníkem je brazilská firma CVRD (mining-technology.com 2015b).

V roce 1999 byly v oblasti výlučné ekonomické zóny souostroví objeveny velké zásoby zemního plynu a pravděpodobně i ropy. Dalším zdrojem příjmů by pro Novou Kaledonii tak mohla být i těžba a vývoz těchto komodit (Connell 2003: 137).

Nová Kaledonie tedy má zdroje a možnosti, jak se stát na Francii ekonomicky nezávislou, což by následně usnadnilo i vyhlášení politické nezávislosti. Otázkou zůstává, v jakém časovém horizontu je taková změna proveditelná.

4.2 Vnější faktory

V rámci této podkapitoly prozkoumáme vnější faktory, které by mohly mít vliv na vyhlášení nezávislosti Nové Kaledonie. Podíváme se na postoj Francie k této otázce a zodpovíme otázku, zda by vyhlášení nezávislosti mohlo inspirovat nějaké další teritorium v regionu Oceánie. Znovu se jedná o faktory, které by dle mého názoru mohly mít na problematiku nezávislosti největší vliv.

4.2.1 Postoj Francie k otázce nezávislosti Nové Kaledonie

Dohody z Matignonu a z Nouméa stanovily jako jeden z cílů vyřešit ekonomické problémy země, konkrétně podpořit ekonomický rozvoj regionů mimo oblast Nouméy, nebo podpořit ekonomický rozvoj Kanaků (Connell 2003: 127, 134, 136). Na tyto ustanovení navazují konkrétní politiky Francie, kdy většina finančních dotací a investic byla směřována do Severní provincie a na ostrovy Loyauté. Zároveň bylo spuštěno několik projektů, které se soustředí na vzdělání Kanaků, podporu jejich kultury či jejich větší začlenění do politiky (McIntyre 2004: 13). Již bylo zmíněno, že ekonomická nezávislost je nutným předpokladem nezávislosti politické, takže takto nastíněné chování Francie bychom mohli vykládat jako jasnou snahu pomoci Nové Kaledonii s ekonomickým rozvojem a potažmo i vyhlášením nezávislosti.

Přesto ale můžeme nalézt i důvody, které naopak mohou vést Francii k udržení Nové Kaledonie v rámci zámořské Francie. Jedním z těchto důvodů je myšlenka, že zachování zámořské Francie zvyšuje mezinárodně význačné postavení Francie jako takové. Dodejme, že za zastávce tohoto názoru je pokládán i bývalý francouzský prezident Nicolas Sarkozy (Fisher 2011: 248–249).

Označení „*Francie tří oceánů*“⁸ (Fisher 2011: 249; kurzíva v originále) přesně vyjadřuje fakt, že součástí Francie jsou různá území na celém světě, kde žijí francouzští občané, takže Francie má přímý přístup ke znalostem lokálních problémů a fenoménů, což zcela jistě přispívá k jejímu velmocenskému postavení. Zároveň jí to, za účelem ochrany vlastních obyvatel, dává právo vojenské přítomnosti ve všech těchto oblastech, což znovu posiluje mocenskou pozici Francie (Fisher 2011: 249–250).

Přítomnost v Pacifiku také přináší Francii určité strategické výhody. Lokace francouzských zámořských území v Pacifiku umožňuje vybudování základny nějaké zpravodajské služby, která by mohla sledovat dění v oblasti Asie. Tuto možnost by mohla využít například Severoatlantická aliance (NATO), jejímž členem je Francie (Fisher 2011: 250).

Francouzský postoj k nezávislosti Nové Kaledonie určitě ovlivňuje i otázky ekonomické výhodnosti. Někteří autoři (například Andrew McIntyre) tvrdí, že udržování zámořských držav jakožto součástí Francie není pro Francii samotnou ekonomicky výhodné, neboť se s tím pojí velké finanční výdaje – zhruba 2 miliardy australských dolarů ročně. Francouzská přítomnost v zámořské Francii je tak založena na vůli místních obyvatel, nikoliv na vlastních ekonomických zájmech Francie (McIntyre 2004: 13). Takto nastíněná situace by mohla vést k názoru, že Francii neplyne z jejích zámořských území žádný ekonomický zisk, takže vyhlášení nezávislosti Nové Kaledonie by jí v podstatě přineslo určitou finanční úsporu.

Ovšem jiní autoři (jmenujme Denise Fisher), kteří dokonce uvádějí ještě vyšší částky, a sice 4,6 miliard australských dolarů vynaložených jen na území v Pacifiku, upozorňují, že jakkoliv jsou tyto částky závratné v kontextu tichomořských ekonomik, pro Francii představují pouze 0,14 % hrubého domácího produktu (Fisher 2011: 253). Z tohoto pohledu tak tyto finance

---

⁸ Originální znění: „*France des trois océans*“

nepředstavují nijak velkou zátěž pro francouzský rozpočet, a tedy ani položku, na níž by se dalo výrazně uspořit.

Naopak k možnému ekonomickému zisku Francie by mohla přispět její výlučná ekonomická zóna (exklusive economic zone, EEZ), která se díky zámořským územím rozkládá na více než 11,5 miliónech čtverečních kilometrů, přičemž přes 60 % z této rozlohy je odvozeno právě od francouzských držav v Pacifiku. To dává Francii teoretický přístup k rozsáhlým zdrojům, jež se zde mohou nacházet, a tedy i možnému ekonomickému zisku, přesné údaje o podmořských zdrojích zatím nejsou známy (Fisher 2011: 251–253), takže nezávislost Nové Kaledonie by Francii o tuto možnost částečně připravila.

Existuje tedy několik důvodů, proč by pro Francii bylo výhodné, aby Nová Kaledonie nezískala nezávislost a zůstala součástí Francie. Francouzští představitelé se jistě mohou zapojit do debaty o nezávislosti souostroví a snažit se přesvědčit obyvatele souostroví, aby nezávislost v referendu odmítli.

Pokud bychom měli ještě krátce zmínit postoj francouzské veřejnosti k případné nezávislosti souostroví, pak musíme říci, že se o tuto problematiku francouzská veřejnost příliš nezajímá. Zpravodajské pokrytí témat souvisejících se zámořskými územími v Pacifiku je ve francouzských médiích minimální (Fisher 2011: 253). Pravděpodobně z tohoto důvodu se mi nepodařilo najít žádný relevantní průzkum veřejného mínění ve Francii ohledně nezávislosti Nové Kaledonie.

Je třeba ještě alespoň stručně zmínit postoj OSN k této otázce, neboť i to má vliv na počínání Francie. Roku 1986 rozhodlo Valné shromáždění OSN o zapsání Nové Kaledonie na seznam nesamosprávných území. Článek 73 Charty OSN výslovně stanoví, že ti členové OSN, kteří tato území spravují, musí „náležitě přihlížet k politickým tužbám lidu a pomáhat mu v postupném rozvíjení jeho svobodných politických institucí“ (OSN 1945; OSN 2015). Z tohoto důvodu OSN přivítala podepsání Dohody z Nouméa, která vytvořila rámec procesu

sebeurčení obyvatel Nové Kaledonie, přičemž OSN podporuje završení tohoto procesu uspořádáním referenda, jehož prostřednictvím obyvatelé Nové Kaledonie vyjádří právě ony politické tužby zmiňované v Chartě OSN (OSN 2001: 574; OSN 2014).

Ukázali jsme, že existuje několik důvodů, proč by pro Francii bylo výhodnější udržet Novou Kaledonii jako součást zámořské Francie. Ovšem vzhledem ke statusu nesamosprávného území, který byl Nové Kaledonii udělen, by Francie v případě, že by v referendu zvítězili příznivci nezávislosti, neměla jinou možnost, než tento výsledek přijmout a umožnit Nové Kaledonii vyhlásit nezávislost, jinak by nejednala v souladu s Chartou OSN.

4.2.2 Nezávislá Nová Kaledonie jako možná inspirace pro další území

V regionu Oceánie se nachází několik ostrovů, respektive souostroví, která nejsou samostatnými státy. Jmenujme ostrovy Tokelau či Niue, které jsou spravovány Novým Zélandem, Americkou Samou jsoucí pod správou USA, nebo ostrov Pitcairn podléhající autoritě Spojeného království. Případné vyhlášení nezávislosti Nové Kaledonie by jistě mohlo inspirovat všechna území, jež jsou spravována jiným státem, ale my se v rámci této podkapitoly zaměříme pouze na Francouzskou Polynésii a souostroví Wallis a Futuna. Učiníme tak z toho důvodu, že obě zmíněná území jsou součástí zámořské Francie a dá se tedy předpokládat, že pro ně by nezávislost Nové Kaledonie měla větší význam než pro území, která podléhají správě jiných států.

Zaměříme se nejprve na Francouzskou Polynésii. Hnutí za nezávislost souostroví se začalo intenzivněji rozvíjet od 70. let 20. století, ovšem spory ohledně nezávislosti nepřerostly v násilné střety. Souostroví byl v roce 2003 udělen jak status zámořského společenství (COM), tak status zámořské země (POM), takže i Francouzská Polynésie může usilovat o získání nezávislosti. Na základě několika zákonů (poslední z roku 2004) získala Francouzská Polynésie rozsáhlou

autonomii, kdy si sama může spravovat své vnitřní záležitosti (Leclerc 2013e; BBC 2014).

V roce 2013 zařadila OSN Francouzskou Polynésii na seznam nesamosprávných území, a zároveň vyzvala Francii, aby urychlila proces jejího sebeurčení (OSN 2013). V návaznosti na to požádal prezident Francouzské Polynésie francouzského prezidenta, aby bylo zorganizováno referendum, v jehož rámci by se rozhodlo o případné nezávislosti země. Žádné konkrétní datum referenda ještě nebylo stanoveno, ovšem není pravděpodobné, že by obyvatelé souostroví požadovali nezávislost. Jednak disponuje Francouzská Polynésie rozsáhlou autonomií, a jednak by pro ni bylo velice obtížné dosáhnout oné ekonomické nezávislosti. Již od 60. let tvoří většinu příjmů souostroví francouzské dotace. V podstatě jedinými dalšími zdroji příjmů jsou turismus, rybolov a export perel (Leyral 2013; Fisher 2011: 244). Byť je postavení Nové Kaledonie a Francouzské Polynésie v rámci zámořské Francie podobné, není pravděpodobné, že by případné vyhlášení nezávislosti Nové Kaledonie nějak výrazněji inspirovalo Francouzskou Polynésii. To je dáno jednak tím, že příznivci nezávislosti Francouzské Polynésie tvoří menšinu, a jednak tím, že Francouzská Polynésie nemá mnoho (zda vůbec nějaké) možnosti a zdroje, jak se stát na Francii ekonomicky nezávislou (Leyral 2013).

Souostroví Wallis a Futuna získalo roku 2003 status zámořského společenství COM. Na rozdíl od Nové Kaledonie a Francouzské Polynésie se zde zatím nijak výrazněji neprojevují touhy po nezávislosti souostroví (Leclerc 2013d). Navíc má Wallis a Futuna jen pár ekonomických zdrojů, takže je zcela ekonomicky závislá na Francii. Obyvatelé souostroví se navíc ve velkých počtech stěhují za prací na Novou Kaledonii (Fisher 2011: 246–247). Vzhledem k absenci touhy po odtržení souostroví od Francie a jeho velké ekonomické závislosti není pravděpodobné, že by případná nezávislost Nové Kaledonie nějakým výraznějším způsobem ovlivnila směřování souostroví Wallis a Futuna.

Můžeme tedy konstatovat, že ačkoliv se v regionu Oceánie nachází další dvě území jsoucí součástí zámořské Francie, není pravděpodobné, že by je případné vyhlášení nezávislosti Nové Kaledonie nějak výrazněji ovlivnilo. Je to dáno odlišným historickým i politickým vývojem, stejně jako ekonomickou situací jednotlivých souostroví.

4.3 Co by nezávislost přinesla Nové Kaledonii

Nyní si shrňme, co by se změnilo, kdyby Nová Kaledonie vyhlásila nezávislost. Hlavní změna by se týkala nabytí plné suverenity, tedy přenosu zbývajících pravomocí, které má ještě Francie. Zisk suverenity by přinesl možnost plnohodnotného zapojení se do mezinárodní spolupráce, například v podobě vstupu do mnoha mezinárodních organizací. Tím by se Nová Kaledonie mohla intenzivněji zapojit do integrace nejen v rámci regionu, ale i v rámci celosvětové spolupráce.

Další změnou by byla struktura novokaledonské ekonomiky, neboť Nová Kaledonie by již pravděpodobně nedostávala žádné finanční prostředky od Francie a musela by se tak stát zcela ekonomicky nezávislou. Jak jsme ale již naznačili, Nová Kaledonie má možnosti, tedy nerostné suroviny, na nichž by tuto ekonomickou nezávislost mohla vybudovat.

Jistě by se změnil i vztah mezi Novou Kaledonií a Evropskou unií. V současnosti má Nová Kaledonie (spolu s několika dalšími územími, které spadají pod správu některé z členských zemí Unie) s Evropskou unií specifický vztah, jehož účelem je zlepšit ekonomický a sociální rozvoj těchto asociovaných území a ustavit blízké obchodní vztahy těchto území s Evropskou unií. Ukázkou toho, jak tento vztah vypadá v praxi, budiž ustanovení, že obchod mezi asociovaným územím a členským státem Evropské unie se řídí stejnými pravidly, jako obchod mezi jednotlivými členy Unie (byť svobodný pohyb osob může být omezen) (EU 2012: 137–138). Vzhledem k tomu, že tento vztah je postaven na tom, že Francie

spravuje Novou Kaledonii, je téměř jisté, že by po vyhlášení nezávislosti byl tento vztah pozměněn.

5 VOLBY DO KONGRESU 2014

V rámci otázky nezávislosti Nové Kaledonie má Kongres důležitou úlohu, neboť podle Dohody z Nouméa právě tato instituce může do roku 2018 rozhodnout o datu konání referenda (Maclellan 2014a). Toto referendum by se mělo zaměřit na vyřešení tří otázek. První z nich je mezinárodní status Nové Kaledonie, tedy zda země vyhlásí nezávislost, nebo zůstane součástí Francie. Druhou otázkou je případný přenos určitých pravomocí z Francie na Novou Kaledonii a třetí otázka se týká občanství a s tím spojeného volebního práva (Fisher 2014). Ještě dodejme, že pokud bude v referendu nezávislost země odmítnuta, budou se v následujících letech konat ještě dvě obdobná referenda (AUSTLII 2002).

Referendum bude vypsáno na základě tří pětinové shody novokaledonského Kongresu. Pokud by taková shoda nebyla do roku 2018 nalezena, pak se musí referendum konat ve druhé polovině roku 2018, přičemž přesné datum stanoví Francie (Maclellan 2014a). Dohoda z Nouméa dále stanovuje, že datum referenda může určit pouze ten Kongres, který byl zvolen v rámci čtvrtého volebního období, tedy na období mezi lety 2014 a 2019 (AUSTLII 2002).

Z tohoto důvodu byly důležité volby do provinčních shromáždění, které se konaly 11. května 2014, a na jejichž základě byli zvoleni také členové Kongresu, takzvaní radní Nové Kaledonie (Conseillers de la Nouvelle-Calédonie) (Roucaute 2014; Congrès 2015a). Pro úplnost ještě zmiňme, jací voliči se mohou účastnit voleb do provinčních shromáždění a Kongresu. Zatímco voleb do komunálních zastupitelstev, Národního shromáždění, Senátu a Evropského parlamentu se mohou účastnit všichni, kdo mají francouzskou národnost, voleb do provinčních shromáždění a Kongresu se mohou zúčastnit pouze lidé mající novokaledonské občanství (Maclellan 2013b; Maclellan 2014b). Konkrétně může volit osoba, která mohla volit v referendu z roku 1998, nebo žije na Nové Kaledonii minimálně deset let (Loi organique n° 99-20 du 19 mars 1999, odstavec 188). Pro ilustraci dodejme, že tyto podmínky před loňskými volbami nesplnilo zhruba 23 000 obyvatel Nové Kaledonie (Maclellan 2014b).

5.1 Politická uskupení

Od 80. let 20. století se hlavní štěpící linie, která má největší dopad na novokaledonský stranický systém, nezměnila – stále je hlavním tématem otázka nezávislosti. Podle toho můžeme politické strany a uskupení rozdělit na dvě skupiny. První tvoří ty politické subjekty, které podporují nezávislost země. Tyto politické strany mají největší podporu v Severní provincii a provincii ostrovů Loyauté, které jsou obývány převážně kanackou populací (Maclellan 2014a; Roucaute 2014). Druhou skupinu pak tvoří ty politické strany, které podporují setrvání souostroví v rámci zámořské Francie, přičemž dodejme, že tyto subjekty se nachází spíše v pravé části politického spektra. Hlavní voličská podpora těchto stran je soustředěna v Jižní provincii (Roucaute 2014; Maclellan 2014a).

Na straně odpůrců nezávislosti byla dlouhou dobu hlavní politickou stranou RPCR, která sjednocovala odpůrce nezávislosti. Ale RPCR se roku 2004 (respektive 2008) rozpadla na tři nová uskupení – Shromáždění-Unie pro lidové hnutí (Le Rassemblement-Union pour un mouvement populaire, RUMP), Budoucnost společně (Avenir Ensemble, AE) a Kaledonie společně (Calédonie Ensemble, CE) a všechny tyto strany mezi sebou soupeří o voliče (Maclellan 2013b). Ještě po minulých volbách do Kongresu (2009) byla RUMP nejsilnější stranou se ziskem třinácti křesel (Haut-Commissariat de la République en Nouvelle-Calédonie 2009: 2–6), jenže RUMP poté v Kongresu spolupracovala se stranami podporujícími nezávislost, což vyústilo v další vnitřní spory a následné rozdělení strany, což jí znatelně uškodilo (Maclellan 2014b). V loňských volbách do Kongresu a provinčních shromáždění se tak RUMP rozhodla spolupracovat s AE a společně vytvořily uskupení Fronta pro jednotu (Front pour l'Unité, FPU). Pro úplnost ještě dodejme, že dalším subjektem, který taktéž cílí na voliče nesouhlasící s nezávislostí, je Unie pro Kaledonii ve Francii (Union pour la Calédonie dans la France, UCF), což je taktéž koalice několika menších stran (Maclellan 2014c).

Nejsilnějším politickým uskupením podporujícím nezávislost země je stále FLNKS, ovšem i zde se na vztazích mezi jednotlivými politickými stranami, které spoluvytvářejí FLNKS, negativně podepsala spolupráce s RUMP. FLNKS je hlavní a největší separatistickou politickou stranou, ale nikoliv jedinou. Jmenujme ještě alespoň Stranu práce (Parti Travailleuse, PT), která má silnou podporu odborů (Maclellan 2013b). Celkově ale můžeme říci, že separatistické politické strany nejsou v současnosti tak rozdělené, jako je tomu u pravicových stran. Jsou ochotny úzce spolupracovat, což se projevilo hlavně v Jižní provincii, kde jsou příznivci nezávislosti dlouhodobě v menšině. Zkušenosti z minulosti hovoří jasně – do provinčního shromáždění v roce 2004 kandidovalo velké množství separatistických stran, takže voličská podpora byla rozdělena a separatistické strany tak nezískaly ani jeden mandát. Společná kandidatura těchto stran je tak pro získání mandátů zcela nezbytná (Maclellan 2014d).

5.2 Předvolební kampaň a výsledky voleb

Hlavním tématem voleb byla jasně otázka nezávislosti a s tím spojená politická a ekonomická debata (Maclellan 2013b). Separatistické strany požadují dokončení procesu sebeurčení podle Dohody z Nouméa, tedy vypsání až tří referend o nezávislosti země. Přesto jsou častěji využívány termíny jako suverenita a emancipace, nikoliv nezávislost, což by naznačovalo možný prostor pro vyjednání kompromisu (Fisher 2014).

Naopak strany odmítající nezávislost přišly s několika možnými alternativami. CE například požaduje konání pouze jednoho referenda namísto možných tří, k čemuž se kloní také UCF, zatímco FPU by nejraději zamezila uspořádání referenda úplně a pokud by takovýto postup nebyl možný, pak by se přikláněla k vytvoření další dohody navazující na Dohody z Matignonu a z Nouméa (Maclellan 2014a; Fisher 2014). Dodejme, že úvahy o alternativní možnosti se objevily i ve Francii. V říjnu roku 2013 se tři členové Národního shromáždění, kteří navštívili Novou Kaledonii, vyjádřili v tom smyslu, že jsou hluboce přesvědčení o možnosti vyjednání konsenzu, který by umožnil zachování

stávajícího uspořádání vztahů mezi Novou Kaledonií a Francií (Nationalia 2014). Naopak prezident Hollande i premiér Ayrault podporují řádné uspořádání referenda (Nationalia 2014).

Témata nevztahující se k nezávislosti hrála během předvolební kampaně spíše marginální roli, přesto je alespoň okrajově zmiňme. Kampaň pravicových stran byla zřejmě nejvíce ovlivněna tím, že pravice není sjednocená a strany tak vzájemně soupeřily o podporu voličů. Kupříkladu CE se během předvolební kampaně sice soustředila i na sociální, ekonomická či environmentální témata, ale nejvýraznější byla její kritika zacílená na ostatní proti-separatistické strany a jejich hlavní představitele (Maclellan 2014c).

Strany podporující nezávislost v čele s FLNKS se, mimo otázku sebeurčení, v kampani zaměřovaly například na financování a úroveň školství či otázku zaměstnanosti. Zároveň se vedla debata o dostupnosti a rostoucích nákladech na bydlení (Maclellan 2013b; Maclellan 2014d).

Volby proběhly, stejně jako všechny volby konané od roku 1998, klidně a nedošlo k žádným násilným střetům, což je zásluha jak obou názorových táborů, tak francouzské správy (Fisher 2014). Zmiňme alespoň krátce volební účast, která se pohybovala okolo 64 %, což je nižší procento, než bylo při předchozích volbách v roce 2009. Menší účast je přičítána únavě či nechuti voličů jít znovu volit, neboť o měsíc dříve se konaly komunální volby (Maclellan 2014b).

5.2.1 Výsledky voleb

Volební výsledky nepřinesly žádné velké překvapení, proti-separatistické strany v Kongresu podle očekávání udržely většinu mandátů, byť oproti minulému volebnímu období získaly o dva mandáty méně. Volby vyhrála CE se ziskem 15 mandátů, a nahradila tak RUMP na pozici nejsilnější strany odmítající nezávislost (Maclellan 2014a; Roucaute 2014). FPU-EPN (FPU vytvořila koalici se stranou Entente Provinciale Nord, EPN) získala 8 mandátů a UCF 6 (Congrès

2015b). Pokud tato čísla sečteme, dojdeme k tomu, že strany podporující setrvání Nové Kaledonie jakožto zámořského území Francie získaly celkem 29 křesel. Ovšem tyto strany nemají dohromady ony tři pětiny členů Kongresu, takže pokud by tento politický tábor měl ambici stanovit termín referenda, musel by nutně vyjednat podporu i separatistických stran (Fisher 2014).

Separatistické strany získaly dohromady 25 mandátů a to v následujícím poměru: koalice UC a FLNKS 9 mandátů, samotná FLNKS získala 6 mandátů, PALIKA 7 křesel a po jednom mandátu získaly Unie pro vybudování Loyauté (Union pour construire les Loyauté), Domorodá dynamika (Dynamique autochtone) a Strana práce (Parti Travailleiste) (Fisher 2014). Oproti minulému volebnímu období se jedná o zlepšení o dva mandáty, což bylo umožněno právě sjednocenou kandidaturou v Jižní provincii, přičemž výsledky voleb navíc potvrdily jasnou dominanci FLNKS v Severní provincii a na ostrovech Loyauté (Maclellan 2014a).

Vzhledem k tomu, že levicová Strana práce získala pouze jeden mandát a extrémně pravicová Národní fronta (Front National) nezískala ani jeden, můžeme hovořit o oslabení vlivu těch stran, které se nachází na okrajích politického spektra (Fisher 2014).

Ihned po volbách bylo jasné, že CE, FPU-EPN a UCF by mohly spolupracovat a vytvořit koalici. K tomu nakonec došlo a strany mezi sebou podepsaly Úmluvu o solidárním vládnutí (Contrat de Gouvernance Solidaire), v jejímž rámci měla být zajištěna stabilita politických institucí, prosazeny ekonomické, rozpočtové a sociální reformy a zahájena konstruktivní jednání se separatistickými stranami, kdy by CE, FPU-EPN a UCF postupovaly a čelily tlaku separatistů společně. Záměrem bylo sdílet odpovědnost za činnost koalice, ale koalice si mezi sebou také rozdělila klíčové pozice ve vládě, Kongresu a Jižní provincii (Le Figaro 2014; Maclellan 2014a; NC Presse 2014c).

Přesto je třeba mít na paměti, že mezi jednotlivými stranami panuje jednak rivalita v boji o voliče, a jednak názorové neshody, takže již od začátku spolupráce nebylo pravděpodobné, že by koalice vydržela fungovat po celé pětileté volební období. Rozdíly v názorech jednotlivých politických stran se týkají případné spolupráce se separatistickými stranami, budoucích vztahů se zeměmi v Pacifiku či těžebního průmyslu, kde se hovoří o vlastnických podílech Francie a provincií Nové Kaledonie v těžební společnosti Societé Le Nickel (Roucaute 2014; Maclellan 2014a).

5.3 Činnost vlády

Vzhledem k tomu, že složení vlády odráží politické zastoupení v Kongresu, byli jako členové vlády zvoleni jak příznivci, tak odpůrci nezávislosti. Strany odporující nezávislosti byly v jedenáctičlenné vládě zastoupeny celkově šesti členy, zbylých pět křesel tak připadlo zástupcům separatistických stran (Congrès 2015c; Dhie 2014). Předsedu vlády volí členové vlády a hned v prvním kole byla zvolena Cynthia Ligeard za RUMP (Maclellan 2014a).

Co do činnosti v oblasti zahraniční politiky vláda prostřednictvím předsedkyně vyjádřila přání většího zapojení Nové Kaledonie do regionální integrace, konkrétně například formou bližší spolupráce s Fidži (NC Presse 2014b). Taktéž byla podepsána dohoda o regionálním partnerství s Vanuatu, v jejímž rámci by se měly posílit ekonomické vztahy mezi oběma zeměmi. Současně chce kongres Nové Kaledonie posílit spolupráci s vanuatským parlamentem například za účelem vzájemného sdílení zkušeností (Congrès 2015d). I vzhledem k vzájemným vztahům a kontaktům se Nová Kaledonie zavázala poskytnout Vanuatu dlouhodobou pomoc, ať již finanční či humanitární, v návaznosti na cyklón Pam, který zasáhl Vanuatu 13. 3. 2015 a přivodil smrt desítek lidí a způsobil rozsáhlé materiální škody (Le Monde 2015; Congrès 2015f).

Největší část úsilí vlády byla ovšem věnována snaze splnit jeden z cílů Úmluvy o solidárním vládnutí, tedy zavést ekonomické, rozpočtové a sociální reformy.

Konkrétním krokem k naplnění tohoto závazku byla jednání ze srpna roku 2014, kdy se všechny strany zastoupené v Kongresu (vyjma UC) a organizace sdružující zaměstnavatele i odbory dohodly na přijetí takových rozpočtových opatření, která by měla oživit ekonomiku a zmírnit sociální nerovnost (Islands Business 2014; NC Presse 2014a).

5.3.1 Vládní krize a její důsledky

Jenže když bylo v prosinci 2014 předloženo konkrétní opatření během jednání o rozpočtu země, a sice zavedení tří nových daní, objevily se neshody mezi koaličními stranami. FPU totiž odmítla předložená opatření podpořit, což je v rozporu s tím, k čemu se strana zavázala podpisem Úmluvy o solidárním vládnutí. Někteří v tomto kroku vidí snahu FPU vyhnout se odpovědnosti za nutná rozpočtová opatření, jejichž prosazení by ovšem mohlo mít negativní odezvu u voličů (NC Presse 2014c; Le Monde 2014). V reakci na tyto události 16. prosince rezignovali tři členové vlády reprezentující CE, neboť toto chování svého koaličního partnera považovali za nepřijatelné a neomluvitelné. Tento krok ovšem automaticky znamenal pád vlády (Le Monde 2014; Le Figaro 2014).

Volba nové vlády byla naplánována na 31. prosince 2014. Vzhledem k tomu, že politická uskupení nominovala do vlády členy předchozí vlády, je nově zvolená vláda personálně shodná s vládou předešlou. Problémy se objevily při volbě předsedy vlády, neboť se zde znovu projeví rozpory mezi protiseparatistickými stranami. Předsedu volí vláda a kandidát musí získat šest z jedenácti hlasů. Vzhledem k tomu, že se CE a FPU neshodly na jedné osobě, nebyla tato funkce (ani funkce místopředsedy) na zasedání z 31. prosince obsazena (Les Nouvelles Calédoniennes 2014; Baker 2015). FPU požaduje, aby byla znovu zvolena Cynthia Ligeard, neboť je podle ní logické, že když byla volena táž vláda, měla by mít i tutéž předsedkyni. Na druhou stranu CE, která kandidaturu Ligeard po loňských volbách podpořila, nyní požaduje, aby byl předsedou zvolen její zástupce, neboť to byla právě CE, která vyhrála loňské volby (Souche 2015b).

Do té doby, než se podaří zvolit nového předsedu, bude vládnout minulá vláda v čele s Cynthií Ligeard. Tato vláda je ovšem nyní pověřena pouze „řešením běžných záležitostí“⁹ (Les Nouvelles calédoniennes 2014), takže projednání některých problémů je tak odsunuto až do doby, kdy bude zvolen nový předseda a vláda bude moci plně fungovat. Vzhledem k tomu, že tento stav trvá již dva a půl měsíce, neboť nového předsedu se zatím¹⁰ zvolit nepodařilo, se tato neúplná funkčnost vlády již projevuje i v běžném životě obyvatel souostroví či ve fungování novokaledonské ekonomiky (Souche 2015a).

Uveďme několik konkrétních případů, jak se omezené fungování vlády projevuje v praxi. Vzhledem k chybějícímu podpisu vlády není používán COMEX 2015, což je dokument, jenž stanoví kvóty a poplatky za dovoz zboží pro letošní rok. Stejně tak nejsou žádným způsobem projednávány žádosti o daňové úlevy v oblasti obnovitelných zdrojů energie. Dále bylo například znemožněno uvedení nových telekomunikačních služeb spojených s využíváním 4G na trh, neboť Poštovní a telekomunikační úřad OPT nemohl získat nutný souhlas vlády. Jmenujme ještě jeden poslední příklad, kdy je třeba podniknout určité kroky pro zajištění údržby a efektivity systému včasného varování před tsunami, což ale také nespadá do kategorie běžných záležitostí, jež může řešit současná vláda (Souche 2015a).

Vládní krize a její důsledky mají za následek také nespokojenost obyvatel Nové Kaledonie, o čemž svědčí například demonstrace svolaná na 6. 3. 2015 před sídlo vlády, kdy lidé vyjádřili svůj požadavek na okamžité vyřešení této politické krize, která ochromila fungování země. Byť se nejednalo o nijak početně velkou demonstraci (účastníků bylo asi sto), je pravděpodobné, že to nebyla poslední protestní akce (Riahi 2015).

---

⁹ Originální znění: „expédier les affaires courantes“

¹⁰ tj. k datu 12. 3. 2015

5.3.2 Vyhlášení referenda

Jak jsme ozřejmili již na začátku této kapitoly, Kongres má důležitou roli v procesu vyhlášení referenda, které určí politickou budoucnost země. Vzhledem k tomu, jak dopadly loňské volby, bude pro vyhlášení referenda nutná spolupráce stran odmítajících nezávislost i těch separatistických. Jenže v současnosti je palčivějším problémem neochota dvou proti-separatistických stran FPU a CE dohodnout se na volbě předsedy vlády. I přes tyto rozpory ale mají tyto strany společnou touhu setrvání Nové Kaledonie jakožto součásti zámořské Francie (Baker 2015), takže je možné, že se dohodnou alespoň na omezené spolupráci v otázce sebeurčení země.

Další důležitá otázka týkající se referenda je i to, kdo bude moci hlasovat o sebeurčení Nové Kaledonie. Podle stávající právní úpravy mohou hlasovat ti lidé, kteří byli jako voliči registrováni již pro referendum o Dohodě z Nouméa v roce 1998, nebo ti, kteří v té době splňovali podmínky pro udělení hlasovacího práva (tj. lidé s francouzskou národností mající od 6. 11. 1998 trvalé bydliště na Nové Kaledonii). Dále jsou to ti lidé, kteří doloží, že mají k 31. prosinci 2014 alespoň dvacet let trvalé bydliště na Nové Kaledonii, nebo ti, kteří dosáhli plnoletosti po roce 1998, a alespoň jeden z rodičů splnil podmínky nutné pro zápis do seznamu voličů pro referendum z roku 1998 (Loi organique n° 99-20 du 19 mars 1999, odstavec 218).

Ještě se zaměříme na otázku, zda by současná vládní krize mohla výraznějším způsobem ovlivnit výsledky referenda o budoucnosti Nové Kaledonie. Jádrem sporu proti-separatistických stran je spíše v rozdílných názorech na konkrétní otázky, stejně jako v konkurenčním boji o voliče. A vzhledem k tomu, že hlavní štěpnou linií novokaledonské politické scény je téma nezávislosti souostroví, tak strany spojuje přinejmenším stejný postoj vůči budoucnosti Nové Kaledonie. Domnívám se, že je možné, že voliči budou natolik znechuceni nastalou politickou krizí, že v příštích volbách dají své hlasy jiným stranám. Zároveň jsem ovšem přesvědčená, že jejich postoj k nezávislosti země se v důsledku této vládní

krize nezmění. Je ovšem možné, že zjevný rozkol mezi proti-separatistickými stranami bude mít za následek o něco pozdější vyhlášení referenda. To by ale vzhledem k tomu, jak dlouho se otázka nezávislosti Nové Kaledonie řeší, v rozhodování voličů nemělo hrát nijak výraznější roli.

6 ZÁVĚR

V této bakalářské práci jsem se zabývala úsilím Nové Kaledonie o zisk nezávislosti. Nejprve jsem vymezila základní pojmy, jako je stát a jeho znaky, přičemž pokud by Nová Kaledonie tyto znaky splňovala, mohlo by se o ní hovořit jako o státu. Také jsem představila současné uspořádání zámořské Francie a stručně nastínila kolonizaci Melanésie. Dále jsem objasnila historii Nové Kaledonie, jakož i její postavení v rámci francouzského koloniálního panství, což je důležité pro pochopení jak vztahů mezi obyvateli souostroví a pevninskou Francií, tak existujících názorových proudů ohledně nezávislosti země. Nejdůležitějším poznatkem je fakt, že po úplné nezávislosti volají Kanakové, zatímco zbylá část populace spíše inklinuje k setrvání Nové Kaledonie jakožto součásti Francie.

Dále jsem představila společenské a politické změny druhé poloviny 20. století, jakož i napětí ve společnosti a referendum o nezávislosti souostroví konané v roce 1987, v jehož rámci byla nezávislost odmítnuta. Hlavními důvody byl bojkot referenda ze strany Kanaků, a také ekonomické faktory. Napětí ve společnosti se povedlo zmírnit až podpisem Dohod z Matignonu a z Nouméa, které měly za cíl nabídnout řešení otázky seburčení souostroví, přičemž nejpozději v roce 2018 se bude konat referendum o nezávislosti země.

Z textu jasně vyplývá, že Nová Kaledonie splňuje několik znaků moderního státu – má území a obyvatelstvo, stejně jako disponuje právním řádem, který je prosazován. Po bližším analyzování Dohody z Nouméa se ukázalo, že většina pravomocí sice byla převedena z francouzské vlády na novokaledonskou vládu, ale ne všechny. Nová Kaledonie není politicky a právně zcela nezávislá na Francii, protože nedisponuje plnou suverenitou, a tím pádem ji nemůžeme označit za nezávislý stát, byť má vysokou míru autonomie.

Fakt, že Nová Kaledonie není nezávislým státem, ovlivňuje i její soudobé postavení na mezinárodní scéně. V rámci zámořské Francie je Nová Kaledonie

označována jako specifické společenství, přičemž Dohodou z Nouméa byly zároveň stanoveny podmínky konání referenda o otázce úplné nezávislosti země.

Je zřejmé, že výsledek referenda určí politickou budoucnost Nové Kaledonie, stejně jako může ovlivnit její postavení na mezinárodní scéně. Proto jsem analyzovala vybrané faktory, které by mohly ovlivnit výsledek referenda. Stejně jako tomu bylo v minulosti, je i teď obyvatelstvo Nové Kaledonie rozděleno na dvě hlavní skupiny, kdy Kanakové chtějí získat úplnou nezávislost, zatímco zbylí obyvatelé (největší část tvoří obyvatelé s evropskými předky) se staví proti nezávislosti, přičemž druhá skupina tvoří ve společnosti početní většinu.

Dalším z rozhodujících faktorů by mohlo být i členství Nové Kaledonie v mezinárodních organizacích. Zjistila jsem, že Nová Kaledonie se v rámci svých možností zapojuje do regionální spolupráce a je členem několika mezinárodních organizací. Přesto se ukázalo, že ne vždy je toto členství plnohodnotné, což je přičítáno absenci plné suverenity souostroví. Stejná příčina také brání Nové Kaledonii vstoupit do dalších mezinárodních organizací, jejichž členství je limitováno statutem nezávislého státu.

Došla jsem k závěru, že vyhlášení nezávislosti Nové Kaledonie by její postavení na mezinárodní scéně změnilo v tom smyslu, že by země mohla více participovat v mezinárodních organizacích, což by jí přineslo nejen ekonomické výhody, ale i možnost aktivně vystupovat a nastolovat vlastní témata například na půdě Fóra tichomořských ostrovů či OSN. S ohledem na to, že v oblasti kulturní, respektive sportovní, spolupráce a navazování vztahů s ostatními zeměmi Nové Kaledonii její neúplná suverenity nebrání, by tuto oblast spolupráce vyhlášení nezávislosti nijak výrazně neovlivnilo.

Na rozdíl od dalších francouzských území v Pacifiku má Nová Kaledonie potřebné ekonomické zdroje a možnosti pro to, aby se mohla stát na Francii ekonomicky nezávislou, což se dá považovat za důležitý předpoklad pro vyhlášení politické nezávislosti. Také jsem došla k tomu, že byť by pro Francii

samotnou bylo výhodné, aby Nová Kaledonie zůstala její součástí, v případě, že by se občané Nové Kaledonie rozhodli pro nezávislost, nemohla by Francie jinak, než vyhlášení nezávislosti umožnit.

V souvislosti s procesem vyhlášení referenda jsem se zaměřila na loňské volby do novokaledonského Kongresu, přičemž se ukázalo, že nejdůležitějším tématem na politické scéně je stále otázka nezávislosti. V Kongresu mají převahu ty politické strany, které odmítají nezávislost, ale jejich vzájemné spory a neshody vyústily v pád vlády, což má za následek omezené fungování exekutivy a ovlivňuje ekonomické fungování země i každodenní život jejích obyvatel. I vzhledem k současné politické situaci Kongres zatím¹¹ nejednal o stanovení data konání referenda.

Nepokládám za pravděpodobné, že by se referendum nekonalo vůbec a bylo nahrazeno například další dohodou s Francií, jak v předvolební kampani slibovaly některé politické strany. Nejsm schopna odhadnout, zda se poslanci Kongresu do roku 2018 dokážou dohodnout na datu konání referenda o nezávislosti, neboť by byla nutná spolupráce politických stran, které zastávají zcela odlišné názory. Pokud by k tomu nedošlo, pak tento krok nakonec učiní Francie, přičemž je možné, že se budou konat až tři referenda. Ať tomu bude jakkoliv, nedomnívám se, že by to na výsledek referenda mělo nějaký vliv. Byť by Nová Kaledonie byla po vyhlášení nezávislosti pravděpodobně ekonomicky životaschopná a měla možnost se více podílet na mezinárodní spolupráci, domnívám se, že obyvatelé Nové Kaledonie nezávislost v referendu odmítnou. Usuzuji tak hlavně ze struktury obyvatelstva, která dává tušit, že v populaci dlouhodobě převažují odpůrci nezávislosti, jimž současná vysoká míra autonomie souostroví vyhovuje.

---

¹¹ tj. k datu 18. 3. 2015

7 SEZNAM PRAMENŮ A LITERATURY

ACP (2015). *Secretariat ACP* (<http://www.acp.int/content/secretariat-acp>, 21. 2. 2015).

ADCK (2015). *Bibliographie de Jean-Marie Tjibaou* (<http://www.adck.nc/presentation/le-centre-culturel-tjibaou/jean-marie-tjibaou>, 14. 2. 2015).

Ageron, Robert-Charles (1990a). De l'Empire à la dislocation de l'Union française (1939-1956). In: Thobie, Jacques a kol., *Histoire de la France coloniale 1914-1990* (Paris: ARMAND COLIN), s. 311–408.

Ageron, Robert-Charles (1990b). Repli, mort ou transfiguration de la France coloniale? De la décolonisation à la coopération. In: Thobie, Jacques a kol., *Histoire de la France coloniale 1914-1990* (Paris: ARMAND COLIN), s. 485–559.

APEC (2015). *About APEC* (<http://www.apec.org/About-Us/About-APEC.aspx>, 21. 2. 2015).

AUSTLII (2002). *Noumea Accord* (<http://www.austlii.edu.au/au/journals/AILR/2002/17.html#Heading3>, 16. 2. 2015).

Baker, Kerry (2015). New Caledonia - As Pro-France Unity Disintegrates, What Next for New Caledonian Politics in the Lead-Up to the Independence Referendum? *Presidential Power*. 26. 2. 2015 (<http://presidential-power.com/?cat=594>, 12. 3. 2015).

BBC (2014). *French Polynesia Profile* 28. 1. 2014 (<http://www.bbc.com/news/world-asia-16492623>, 27. 2. 2015).

Biswal, Byomakesh (2014). November's top stories: New Caledonia's £7bn nickel mine, Koodaideri mine approval. *mining-technology.com* 1. 11. 2014 (<http://www.mining-technology.com/features/featurenovember-top-stories-koniambo-nickel-caledonia-koodaideri-approval-4457504/>, 21. 2. 2015).

Caporaso, James (2000). Changes in the Westphalian Order: Territory, Public Authority, and Sovereignty. *International Studies Review* 2 (2), s. 21–28.

CIA (2015). Clipperton Island. *The World Factbook*. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ip.html>, 4. 2. 2015).

Congrès (2015a). *L'Assemblée* (<http://www.congres.nc/assemblee/>, 5. 3. 2015).

Congrès (2015b). *Nos élus* (<http://www.congres.nc/assemblee/les-elus/?panel=5>, 8. 3. 2015).

Congrès (2015c). *Élection du Gouvernement* (<http://www.congres.nc/assemblee/ses-attributions/election-du-gouvernement/?panel=3>, 10. 3. 2015).

Congrès (2015d). *Des liens durables avec le Vanuatu*. 23. 2. 2015 (<http://www.congres.nc/actualites/2015/02/23/des-liens-durables-avec-le-vanuatu/>, 12. 3. 2015).

Congrès (2015e). *Consultation sur l'accession à la pleine souveraineté : le Congrès en commission*. 12. 3. 2015 (<http://www.congres.nc/actualites/2015/03/12/consultation-sur-laccession-a-la-plein-souverainete-le-congres-en-commission/>, 12. 3. 2015).

Congrès (2015f). *Cyclone Pam : Le Congrès solidaire avec le Vanuatu*. 16. 3. 2015 (<http://www.congres.nc/actualites/2015/03/16/cyclone-pam-le-congres-solidaire-avec-le-vanuatu/>, 18. 3. 2015).

Connell, John (2003). New Caledonia: An infinite pause in decolonization? *The Round Table* 92 (368), s. 125–143.

Conseil Constitutionnel (1946). *Constitution de 1946, IVe République* (<http://www.conseil-constitutionnel.fr/conseil-constitutionnel/francais/la-constitution/les-constitutions-de-la-france/constitution-de-1946-ive-republique.5109.html>, 14. 2. 2015).

Constitution de la République française du 4 octobre 1958, *Constitution de la République française*, ve znění pozdějších předpisů.

Dhie, Florence (2014). Elections des membres du 13ème Gouvernement au Congrès ce matin. *NC Presse*. 5. 6. 2014 (http://www.ncpresse.nc/Election-des-membres-du-13eme-Gouvernement-au-Congres-ce-matin_a2866.html, 10. 3. 2015).

EU (2012). *Official Journal of the European Union*. C 326. 26. 10. 2012 (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:326:FULL:EN:PDF>, 1. 3. 2015), s. 1–410.

Falk, Richard (2000). Suverenita. In: Krieger, Joel ed., *Oxfordský slovník světové politiky* (Praha: Ottovo nakladatelství), s. 862–864.

FIFA (2004). *New Caledonia 205th FIFA member - addition to provisions governing eligibility to play for Associate teams*. 21. 5. 2004 (<http://www.fifa.com/aboutfifa/organisation/news/newsid=92699/index.html>, 8. 2. 2015).

FIFA (2015). *Oceania* (<http://www.fifa.com/worldcup/archive/brazil2014/matches/preliminaries/oceania/index.html>, 3. 3. 2015).

Fisher, Denise (2011). France in the South Pacific: An Australian Perspective. *The George Rudé Society*

(<http://www.h-france.net/rude/rudevolid/FisherVol4.pdf>, 26. 2. 2015), s. 237–254.

Fisher, Denise (2014). Elections for the future of New Caledonia. *The interpreter*. 20. 5. 2014

(<http://www.lowyinterpreter.org/post/2014/05/20/Elections-for-the-future-of-New-Caledonia.aspx?COLLCC=3385136853&>, 11. 3. 2015).

FSMIS (2014). *Pacific Leaders commit to a renewed framework for Pacific Regionalism, highlight Ocean stewardship and appoint a New Forum Secretariat Secretary-General*. 6. 8. 2014

(http://www.fsmpio.fm/RELEASES/2014/august_14/08_01_14.html, 14. 3. 2015).

Grinin, Leonid (2014). Sovereignty. *Value Inquiry Book Series 276*, s. 422–423.

Hall, John A. (2000). Stát. In: Krieger, Joel ed., *Oxfordský slovník světové politiky* (Praha: Ottovo nakladatelství), s. 841–846.

Haut-Commissariat de la République en Nouvelle-Calédonie (2009). *Publication des resultats de l'élection des membres du Congrès et des Assemblies de province du 10 mai 2009* (dostupné z: <http://www.nouvelle-caledonie.gouv.fr/site/Vos-demarches/Elections/Archives/Les-resultats-des-differentes-elections/Les-elections-Provinciales/Les-elections-provinciales-de-2009>, 6. 3. 2015), s. 1–8.

Horowitz, Leah S. (2004). Toward a Viable Independence? The Koniambo Project and The Political Economy of Mining in New Caledonia. *The Contemporary Pacific* 16 (2), s. 287–319.

Chappell, David (1999). The Noumea Accord: Decolonization Without Independence in New Caledonia? *Pacific Affairs* 72 (3), s. 373–392.

ISEE (2015a). *Structure de la population et évolutions* (<http://www.isee.nc/population/recensement/structure-de-la-population-et-evolutions>, 19. 2. 2015).

ISEE (2015b). *Communautés* (<http://www.isee.nc/population/recensement/communautes>, 19. 2. 2015).

Islands Business (2014). *New Caledonia ponders reforms* (<http://www.islandsbusiness.com/news/new-caledonia/6036/new-caledonia-ponders-reforms/>, 10. 3. 2015).

Kunc, Jiří – Dvořáková, Vladimíra (2008). Francouzská republika: proměny vládnutí v V. republice. In: Dvořáková, Vladimíra a kol., *Komparace politických systémů: Základní modely demokratických systémů* (Praha: Oeconomia), s. 154–188.

Le Figaro (2014). *La gouvernement de Nouvelle-Calédonie tombe*. 16. 12. 2014 (<http://www.lefigaro.fr/flash-actu/2014/12/16/97001-20141216FILWWW00090-la-gouvernement-de-nouvelle-caledonie-tombe.php>, 11. 3. 2015).

Le Haut Commisare de la Republique en Nouvelle Caledonie (2011). *Histoire* (<http://www.nouvelle-caledonie.gouv.fr/site/La-Nouvelle-Caledonie/Histoire/Histoire>, 5. 2. 2015).

Le Monde (2014). *Chute du gouvernement de Nouvelle-Calédonie*. 16. 12. 2014 (http://www.lemonde.fr/politique/article/2014/12/16/chute-du-gouvernement-de-nouvelle-caledonie_4541039_823448.html, 11. 3. 2015).

Le Monde (2015). *Cyclone Pam : au moins 24 morts et 3 300 déplacés au Vanuatu, selon l'ONU*. 16. 3. 2015

(http://www.lemonde.fr/planete/article/2015/03/16/cyclone-pam-le-difficile-acheminement-de-l-aide-humanitaire_4594188_3244.html, 18. 3. 2015).

Les Nouvelles calédoniennes (2014). *Gouvernement : Le précédent exécutif reconduit*. 31. 12. 2014 (<http://www.lnc.nc/actu/gouvernement-le-precedent-executif-reconduit>, 11. 3. 2015).

Leclerc, Jacques (2012). Les DOM-TOM français. *L'aménagement linguistique dans le monde*. 26. 7. 2012 (<http://www.axl.cefan.ulaval.ca/francophonie/dom-tom.htm>, 28. 1. 2015).

Leclerc, Jacques (2013a). Nouvelle-Calédonie. (1) Situation géographique. *L'aménagement linguistique dans le monde*. 4. 1. 2013 (<http://www.axl.cefan.ulaval.ca/pacifique/ncal1geo.htm>, 3. 2. 2015).

Leclerc, Jacques (2013b). Nouvelle-Calédonie. (3) Données historiques. *L'aménagement linguistique dans le monde*. 4. 1. 2013 (<http://www.axl.cefan.ulaval.ca/pacifique/ncal3hist.htm>, 3. 2. 2015).

Leclerc, Jacques (2013c). Vanuatu. *L'aménagement linguistique dans le monde*. 21. 2. 2013 (<http://www.axl.cefan.ulaval.ca/pacifique/vanuatu.htm>, 4. 2. 2015).

Leclerc, Jacques (2013d). Wallis-et-Futuna. *L'aménagement linguistique dans le monde*. 4. 1. 2013 (<http://www.axl.cefan.ulaval.ca/pacifique/wallis-futuna.htm>, 4. 2. 2015).

Leclerc, Jacques (2013e). Polynésie française. *L'aménagement linguistique dans le monde*. 2. 1. 2013 (<http://www.axl.cefan.ulaval.ca/pacifique/polfr.htm>, 4. 2. 2015).

Leclerc, Jacques (2013f). Nouvelle-Calédonie. (4) Les fluctuations politiques. *L'aménagement linguistique dans le monde*. 4. 1. 2013 (http://www.axl.cefano.ulaval.ca/pacifique/ncal4fluc_pol.htm, 12. 2. 2015).

Leyral, Mike (2013). La Polynésie Française demande à Hollande un référendum d'autodétermination. *Tahiti infos*. 1. 6. 2013 (http://www.tahiti-infos.com/La-Polynesie-francaise-demande-a-Hollande-un-referendum-d-autodetermination_a_75511.html, 28. 2. 2013).

Loi organique n° 99-20 du 19 mars 1999, *Loi organique n° 99-20 du 19 mars 1999 relative à la Nouvelle-Calédonie (1)*, ve znění pozdějších předpisů.

Maclellan, Nic (1999). The Noumea Accord and Decolonisation in New Caledonia. *Journal of Pacific History* 34 (3), s. 245–252.

Maclellan, Nic (2013a). Forum to discuss New Caledonia's membership bid. *Islands Business*. 4. 9. 2013 (<http://www.islandsbusiness.com/news/44th-pacific-islands-forum/2723/forum-to-discuss-new-caledonias-membership-bid/>, 20. 2. 2015).

Maclellan, Nic (2013b). Politics heats up in New Caledonia. *Islands Business*. (<http://www.islandsbusiness.com/2013/2/cover-story/politics-heats-up-in-new-caledonia/>, 5. 3. 2015).

Maclellan, Nic (2013c). New Players, Challenges Vision. *Islands Business*. (<http://www.islandsbusiness.com/2013/1/cover-story/new-players-challenges-vision/>, 13. 3. 2015).

Maclellan, Nic (2014a). New Caledonia's elections and the quest for independence. *Pacific Institute of Public Policy*. 21. 8. 2014 (<http://pacificpolicy.org/2014/08/new-caledonias-elections-and-the-quest-for-independence/>, 5. 3. 2015).

Maclellan, Nic (2014b). Gomes advances in New Caledonia's election. *Islands Business*. 12. 5. 2014 (<http://www.islandsbusiness.com/news/new-caledonia-elections/5313/gomes-advances-in-new-caledonias-election/>, 6. 3. 2015).

Maclellan, Nic (2014c). New Caledonia: French voters uncertain about the future. *Islands Business*. 8. 5. 2014 (<http://www.islandsbusiness.com/news/new-caledonia-elections/5300/new-caledonia-french-voters-uncertain-about-the-fu/>, 6. 3. 2015).

Maclellan, Nic (2014d). Independence mouvement launches unity ticket. *Islands Business*. 5. 5. 2014 (<http://www.islandsbusiness.com/news/new-caledonia/5275/independence-movement-launches-unity-ticket/>, 7. 3. 2015).

Markham, James M. (1987). New Caledonia Votes to Remain French Territory. *The New York Times*. 14. 9. 1987 (<http://www.nytimes.com/1987/09/14/world/new-caledonia-votes-to-remain-french-territory.html>, 14. 2. 2015).

McIntyde, Andrew (2004). Independence in the Pacific: France's positive approach. *National Observer* (59), s. 12–15.

McLean, Iain – McMillan, Alistair eds. (2009). *The Concise Oxford Dictionary of Politics* (Oxford: Oxford University Press).

Meyer, Jean a kol. (1991). *Histoire de la France coloniale. Des origines à 1914* (Paris: ARMAND COLIN).

Miller, David ed. (2000). *Blackwellova encyklopedie politického myšlení* (Brno: Barrister & Principal).

mining-technology.com (2015a). Koniambo Nickel Project, New Caledonia (<http://www.mining-technology.com/projects/koniambo-nickel-project/>, 21. 2. 2015).

mining-technology.com (2015b). *Goro Nickel Project, South Pacific Island of New Caledonia, New Caledonia*

(<http://www.mining-technology.com/projects/goro-nickel/>, 21. 2. 2015).

Ministère des Outre-Mer (2015). *Les Collectivités* (<http://www.outre-mer.gouv.fr/?les-collectivites.html>, 10. 2. 2015).

Moussaoui, Rosa (2008). New Caledonia: Twenty years ago « Operation Victor » Bathed Ouvéa in Blood. *l'Humanité in English*. 18. 5. 2008

(<http://www.humaniteinenglish.com/article937.html>, 14. 2. 2015).

Munholland, Kim (1986). The Trials of the Free French in New Caledonia, 1940-1942. *French Historical Studies* 14 (4), s. 547–579.

Nationalia (2014). *Race towards independence referendum in New Caledonia starts* (<http://www.nationalia.info/en/news/1773>, 11. 3. 2015).

NC Presse (2014a). *Conférence économique, sociale et fiscale: Accord conclu, agenda partagé!* (http://www.ncpresse.nc/Conference-economique-sociale-et-fiscale-Accord-conclu-agenda-partage-_a3202.html, 10. 3. 2015).

NC Presse (2014b). *La Nouvelle-Calédonie veut renforcer sa coopération avec Fidji* (http://www.ncpresse.nc/La-Nouvelle-Caledonie-veut-renforcer-sa-cooperation-avec-Fidji_a3373.html, 10. 3. 2015).

NC Presse (2014c). *Face à un Contrat de Gouvernance Solidaire virtuel : Calédonie Ensemble prendra ses responsabilités* (http://www.ncpresse.nc/Face-a-un-Contrat-de-Gouvernance-Solidaire-virtuel-Caledonie-Ensemble-prendra-ses-responsabilites_a3656.html, 11. 3. 2015).

Neubauer, Zdeněk (2006). *Státověda a teorie politiky* (Praha: SLON).

OCO (2015a). *About Us*

(<http://www.ocosec.org/pages.cfm/about/about-us/>, 8. 2. 2015).

OCO (2015b). *Law Enforcement & Security*

(<http://www.ocosec.org/pages.cfm/divisions/law-enforcement-security.html>, 4. 3. 2015).

OCO (2015c). *New Caledonia*

(<http://www.ocosec.org/pages.cfm/about/member-countries/nc.html>, 4. 3. 2015).

OEC (2015a). *New Caledonia* (<http://atlas.media.mit.edu/profile/country/ncl/>, 8. 2. 2015).

OEC (2015b). *Countries that export Nickel Ore (2012)*

(http://atlas.media.mit.edu/explore/tree_map/hs/export/show/all/2604/2012/, 9. 2. 2015).

OSN (1945). *Charta Organizace spojených národů a Statut mezinárodního soudního dvora* (<http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/charta-organizace-spojonych-narodu-a-statut-mezinarodniho-soudniho-dvora.pdf>, 26. 1. 2015).

OSN (2001). *Yearbook of the United Nations 1998* (New York: UN).

OSN (2013). *Resolution adopted by the General Assembly on 17 May 2013*

(http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/67/265, 28. 2. 2015), s. 1–2.

OSN (2014). *Special Committee on Decolonization Concludes 2014 Session, Approving Draft Resolutions on New Caledonia, Tokelau, French Polynesia* 27. 6. 2014 (<http://www.un.org/press/en/2014/gacol3272.doc.htm>, 26. 3. 2015).

OSN (2015). *Non-Self-Governing Territories*

(<http://www.un.org/en/events/nonselfgoverning/nonselfgoverning.shtml>, 26. 2. 2015).

Pacific Islands Forum Secretariat (2013). *Visit of the Pacific Islands Forum Ministerial Committee to New Caledonia*

(<http://www.forumsec.org/pages.cfm/newsroom/press-statements/2013/visit-of-pacific-islands-forum-ministerial-committee-to-new-caledonia.html?printerfriendly=true>, 4. 3. 2015).

Pacific Islands Forum Secretariat (2015a). About Us

(<http://www.forumsec.org.fj/pages.cfm/about-us/>, 8. 2. 2015).

Pacific Islands Forum Secretariat (2015b). *Missions and Visions*

(<http://www.forumsec.org.fj/pages.cfm/about-us/mission-goals-roles/>, 8. 2. 2015).

Pacific Islands Forum Secretariat (2015c). *Forum Leaders' Meeting*

(<http://www.forumsec.org.fj/pages.cfm/political-governance-security/forum-leaders-meeting/>, 14. 3. 2015).

Pacific Islands Marine Portal (2015). *Regional Organisations*

(<http://www.pimrisportal.org/organsiations-and-institutions/66-regional-organisations>, 8. 2. 2015).

Radio Australia (2012). *Australia supports New Caledonia as Forum Member*

15. 2. 2012 (<http://www.radioaustralia.net.au/international/radio/onairhighlights/australia-supports-new-caledonia-as-forum-member>, 20. 2. 2015).

Riahi, Sheima (2015). Crise politique : Convergence pays manifeste. *Nouvelle-Calédonie 1re*.

6. 3. 2015 (<http://nouvelledcaledonie.la1ere.fr/2015/03/06/crise-politique-convergence-pays-manifeste-235913.html>, 12. 3. 2015).

Romancov, Michael a kol. (2011). *Mezinárodní organizace* (Plzeň: Aleš Čeněk).

Roucaute, Delphine (2014). Nouvelle-Calédonie: après les élections, le referendum en ligne de mire. *Le Monde*. 12. 5. 2014 (http://www.lemonde.fr/les-decodeurs/article/2014/05/12/nouvelle-caledonie-apres-les-elections-le-referendum-en-ligne-de-mire_4415470_4355770.html, 5. 3. 2015).

RUMP (2013). Notre Histoire. *Le Rassemblement-UMP*. 28. 6. 2013 (<http://www.rpcr.nc/notre-mouvement/notre-histoire>, 5. 3. 2015).

Souche, Angélique (2015a). Absence de president au gouvernement : quelles conséquences pour le quotidien des Calédoniens? *Nouvelle-Calédonie 1re*. 11. 2. 2015 (<http://nouvellecaledonie.la1ere.fr/2015/02/10/absence-de-presidence-au-gouvernement-queelles-consequences-pour-le-quotidien-des-caledoniens-228357.html>, 12. 3. 2015).

Souche, Angélique (2015b). Crise de la présidence du gouvernement de Nouvelle-Calédonie : si la politique était logique... *Nouvelle-Calédonie 1re*. 6. 1. 2015 (<http://nouvellecaledonie.la1ere.fr/2015/01/06/crise-de-la-presidence-du-gouvernement-de-nouvelle-caledonie-si-la-politique-etait-logique-219846.html>, 12. 3. 2015).

SPC (2014). Technical meeting on the economics of coastal management in New Caleonia. *PRENN newsletter*. 12. 12. 2014 (<http://www.sopac.org/sopac/preen/PREENNewsletterDec14/#/1/zoomed>, 4. 3. 2015), s. 1–9.

SPC (2015a). *SPC Geoscience Programmes* (<http://www.sopac.org/>, 8. 2. 2015).

SPC (2015b). *Members of the Pacific Community* (<http://www.spc.int/en/about-spc/members.html>, 13. 3. 2015).

SPC (2015c). *History* (<http://www.spc.int/en/about-spc/history.html>, 13. 3. 2015).

SPC (2015d). *Organisational structure* (<http://www.spc.int/en/about-spc/structure.html>, 13. 3. 2015).

Šanc, David (2011). Austrálie a Oceánie. In: Cabada, Ladislav – Šanc, David a kol., *Panregiony ve 21. století. Vývoj a perspektivy mezinárodních makroregionů* (Plzeň: Aleš Čeněk), s. 214–239.

Tanham, George K. (1990). *New Caledonia: The Fragile Peace*. RAND Corporation (<http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/notes/2009/N3040.pdf>, 15. 2. 2015).

Thompson, Virginia – Adloff, Richard (1971). *The French Pacific Islands. French Polynesia and New Caledonia* (Berkeley: University of California Press).

UNESCO (2010). *UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger* (<http://www.unesco.org/languages-atlas/index.php>, 4. 3. 2015).

UNESCO (2015a). *Member States* (<http://en.unesco.org/countries/member-states>, 20. 2. 2015).

UNESCO (2015b). *Endangered Languages* (<http://www.unesco.org/new/en/culture/themes/endangered-languages/>, 4. 3. 2015).

Waisová, Šárka (2007a). Úvod. Rozpadlé a rozpadající se státy jako vývojová větev státnosti. In: Waisová, Šárka a kol., *Slabé státy. Selhání, rozpad a obnova státnosti* (Plzeň: Aleš Čeněk), s. 7–16.

Waisová, Šárka (2007b). *Atlas mezinárodních vztahů. Prostor a politika po skončení studené války* (Plzeň: Aleš Čeněk).

Weber, Max (1998). *Metodologie, sociologie a politika* (Praha: OIKOYMENH).

WHO (2015). *Countries* (<http://www.who.int/countries/en/>, 20. 2. 2015).

WTO (2015a). *Accessions*

(http://www.wto.org/english/thewto_e/acc_e/acc_e.htm, 20. 2. 2015).

WTO (2015b). *What we do*

(https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/what_we_do_e.htm,
4. 3. 2015).

Žaloudek, Karel (1999). *Encyklopedie politiky* (Praha: Libri).

8 RESUMÉ

New Caledonia is an archipelago situated in Melanesia. Colonized in 1853 by France, this group of islands is part of overseas France to this day. This text is focused on the territory's efforts to gain independence of France. The aim of this text is to present the position of New Caledonia on the international scene and analyze how this position would change if New Caledonia became an independent state.

Firstly, I defined what the features of a modern state are as if New Caledonia met these conditions, we could call it a state. The process of colonization of Melanesia was mentioned and I introduced the structure of today's overseas France. Secondly, I looked into the history of New Caledonia, from colonization of the archipelago until the end of the 20th century. This helped to understand the nature of relations between the inhabitants of New Caledonia and the Frenchmen, as well as the bases of different approaches among inhabitants towards independence. The Accord of Nouméa was introduced as it has laid down the transfer of certain powers from France to New Caledonia and determined a referendum about independence to take place prior to 2018.

Thirdly, the text focused on factors that could influence the results of the referendum. I have focused on inner factors, such as the inhabitants or economic aspects, and on outer factors, such as the France's stance or which international organizations could New Caledonia join as an independent state. Subsequently I have focused on the 2014 Congress elections, as this Congress can set the date of the referendum. I have analyzed the current political crisis as well, and what influence this might have on the process of self-determination.

If New Caledonia became independent, its position on the international scene would change as it could join many international organizations. My personal opinion, however, is that the inhabitants will prefer the archipelago to remain within France.